

3.6 Convivència als espais públics metropolitans

El cas de Ciutat Cooperativa

Desembre de 2015

3.6 Convivència als espais públics metropolitans.

El cas de Ciutat Cooperativa

Desembre de 2015

Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IERMB)

Equip de treball format per:

Marta Murrià

Carlos González

Albert Cónsola

Estudiants en pràctiques:

Irene Ruiz

Jesús Sánchez

Zaira Vargas

Judit Marín

1.	Introducció.....	4
2.	Relacions de convivència a Ciutat Cooperativa: una anàlisi a partir de dades secundàries.....	6
3.	Espais de relació.....	11
3.1.	Observació directa	11
3.2.	Marxa exploratòria	49
4.	Les opinions del barri.....	59
4.1.	Equipaments del barri.....	59
4.2.	Entitats i associacions del barri.....	62
4.3.	Col·lectius de joves i dones.....	69
4.4.	Representació gràfica de les incidències detectades a les entrevistes	72
5.	Gestió municipal de l'administració	77
6.	Annex	81

1. Introducció

Territori i convivència són dues variables molt relacionades, perquè és en els espais quotidians que es manifesten els aspectes positius i negatius de la vida en comú. Les relacions de convivència s'han d'entendre, per tant, com el resultat d'una negociació constant entre les característiques físiques dels espais –que condicionen les possibilitats d'apropiació col·lectiva– i les de les persones que els viuen i que els utilitzen d'acord amb les seves preferències i necessitats. De l'anterior es desprèn que els espais urbans són quelcom més que un mer conglomerat de persones, edificis, equipaments i infraestructures. Són un sistema de relacions implicat en el procés vital de les persones que els habiten. És per aquest motiu que els processos de planificació i gestió dels espais públics han de parar especial atenció a la seva socialització, tot defugint el perill d'amagar la contradicció de la desigualtat (perquè la societat és desigual) i el conflicte (perquè les persones som diverses), doncs, per la seva capacitat per ordenar pràctiques i relacions, poden resultar decisius a l'hora de fomentar tant relacions de convivència com de segregació social.

L'objectiu d'aquest informe consisteix en analitzar els processos que condicionen les relacions de convivència als municipis i barris de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, amb una especial atenció als seus espais residencials. Es tracta de conèixer quins són actualment els principals espais de relació a l'AMB, les principals característiques dels llocs i de les persones que els utilitzen, les dificultats que sorgeixen en la convivència i els mitjans de què es disposa per gestionar-les. Es tracta, sens dubte, d'un objectiu molt ampli, pel que es preveu que l'execució d'aquest projecte sigui gradual, a mesura que es construeixen, es testen i es defineixen els instruments tècnics i metodològics necessaris per assolir-lo.

En una primera fase, d'acord amb el personal tècnic de l'AMB, s'ha seleccionat el barri de Ciutat Cooperativa de Sant Boi de Llobregat per iniciar aquesta tasca. Els objectius a assolir eren:

- Dissenyar i implementar aquells instruments d'observació necessaris per conèixer els principals usos, relacions i situacions que dificulten la convivència i el gaudi tranquil dels espais.
- Valorar els llocs de relació a diferents nivells: característiques físiques, perfil d'usuaris i possibles problemàtiques.
- Identificar els recursos i serveis dels que disposen els governs locals per a la gestió dels espais i relacions de convivència.

En funció d'aquests objectius s'han utilitzat diferents tècniques de recollida d'informació:

- S'ha desenvolupat un protocol d'observació directa dels espais residencials que ha permès obtenir informació sobre: les característiques i els principals usos dels edificis (residencial, comercial, equipaments); l'ús dels carrers del barri, tant per part dels vehicles que hi circulen o aparquen com de les persones; sobre els espais d'estada i de relació; característiques de les persones que utilitzen els espais públics i les seves interaccions; presència de situacions que malmeten la qualitat de l'entorn residencial; presència de signes de problemes socials al barri.
- S'ha realitzat una marxa exploratòria amb població del barri i personal tècnic municipal, per conèixer la percepció sobre els espais públics del barri i la presència d'incidències i situacions que es viuen com a problemàtiques.
- S'han realitzat 6 entrevistes semidirigides entre les persones responsables dels principals equipaments i serveis públics del barri (govern municipal, centre sanitari, equipaments educatius, biblioteca municipal i tècnica del barri), 6 entrevistes a representants de la societat civil (associacions i entitats). Per tal de completar aquesta informació i incorporar una perspectiva de gènere, etària i incorporar la visió de la població immigrada, s'han realitzat 2 entrevistes grupals a un grup d'alumnes d'institut i a un grup de dones d'origen magrebí. La finalitat era conèixer les vivències d'aquests segments de població sobre la convivència al barri i detectar reptes i problemàtiques.
- També s'han utilitzat fonts d'informació secundàries per tal de conèixer les principals característiques de la població resident al barri, obtenir informació sobre el capital comunitari, així com l'opinió sobre la convivència i les incidències ciutadanes més freqüents, conegudes a través del circuit d'atenció ciutadana.
- Finalment, s'ha realitzat un "check-list" per conèixer els recursos municipals orientats a la promoció de la convivència, la prevenció i la gestió de conflictes.

L'informe s'estructura en 4 capítols, cadascun dels quals presenta els principals resultats que s'han obtingut a partir d'aquestes tècniques. El primer capítol presenta l'anàlisi de dades secundàries, per tal de situar el context de la convivència al barri de Ciutat Cooperativa. El segon capítol s'ocupa de la convivència a l'espai públic, i es presenten els resultats de l'observació directa i la marxa exploratòria. El tercer capítol inclou els resultats de les entrevistes que s'han realitzat per tal de copsar l'opinió i les vivències del barri. El quart capítol presenta els resultats del "check-list" sobre els recursos de gestió de la convivència.

2. Relacions de convivència a Ciutat Cooperativa: una anàlisi a partir de dades secundàries

Demogràficament, l'estructura de la Ciutat Cooperativa està marcada per l'envelliment de la població –per l'allargament de l'esperança de vida i la disminució de la natalitat–, així com per la pèrdua d'habitants. En el període que va de 1986 a l'any 2015, la població de Ciutat Cooperativa ha disminuït de 2.190 persones. El càlcul de les taxes de creixement mostra que els descensos més intensos van tenir lloc en els períodes 1991-1996 i 1996-2001, amb creixements negatius del -10,6‰ i del -23,2‰ respectivament. Posteriorment la situació s'ha estabilitzat i la població del barri se situa actualment en aproximadament 9.500 habitants.

La comparació amb el conjunt de la ciutat de Sant Boi permet veure que la tendència a perdre població és més acusada i sostinguda en el temps al barri de Ciutat Cooperativa que al conjunt de la ciutat. La població de Sant Boi va experimentar un creixement negatiu entre els anys 1996 i 2000, si bé posteriorment va recuperar-se, superant des d'aleshores els 80.000 habitants. Es tracta d'un creixement poblacional que no s'observa a Ciutat Cooperativa.

Taula 1. Evolució de la població. Ciutat Cooperativa i Sant Boi, 1986-2015

	Ciutat Cooperativa		Sant Boi	
	Població	r (per mil)	Població	r (per mil)
1986	11.715		76.486	
1991	11.241	-8,3	79.524	7,8
1996	10.661	-10,6	78.843	-1,7
2001	9.492	-23,2	65.770	-36,3
2006	9.489	-0,1	81.400	42,6
2011	9.568	1,7	83.181	4,3
2015	9.525	-1,1	82.410	-2,3

Nota: Considerem les poblacions a 1 de gener. La taxa de creixement anual [®] es calcula emprant com a denominador la població mitjana del període.

Font: IERMB, a partir del Padró Municipal d'Habitants i del Padró Continu. Idescat.

Aquesta evolució de la població cal atribuir-la molt especialment al creixement migratori, molt superior al municipi que el creixement natural, especialment vinculat als fluxos de mobilitat residencial. La taula 2 mostra un resum de les principals característiques demogràfiques de la població de Ciutat Cooperativa i del conjunt de la Ciutat de Sant Boi. Com es pot veure, l'edat mitjana de la població és superior al barri que al conjunt de la ciutat, tant pel que respecta als homes com a les dones, el que s'explica per una major proporció de població gran i una menor presència de població jove. També és significativa que la proporció de població nascuda a l'estranger és més alta a Ciutat Cooperativa que al conjunt de Sant Boi.

Tot plegat indica que els creixements de població negatius que s'han experimentat al barri s'expliquen per la pèrdua de població adulta, que hauria marxat a viure fora del barri. La població d'origen estranger, provinent d'altres municipis de la regió metropolitana, hauria ocupat els habitatges que anaven quedant buits.

Taula 2. Principals característiques demogràfiques. Ciutat Cooperativa i Sant Boi de Llobregat, 2015

	Ciutat Cooperativa		Sant Boi	
	Homes	Dones	Homes	Dones
Edat Mitjana (anys)	43,45	46,30	40,90	43,68
Proporció menors de 16 anys	14,7%	13,8%	16,9%	15,2%
Proporció majors de 64 anys	22,5%	28,6%	16,6%	21,2%
Proporció població nascuda a l'estranger	15,2%	15,4%	11,7%	11,3%

Font: IERMB, a partir del Padró Municipal d'Habitants i del Padró Continu. Idescat.

La Unitat d'Assistència a la Planificació i a l'Avaluació (UAPA) ens ha facilitat una explotació estadística de l'*Enquesta de Condicions de Vida de la població de Sant Boi*, amb l'objectiu de poder conèixer la situació a la Ciutat Cooperativa. Un dels aspectes que s'han analitzat és la previsió que té la població del barri de canviar d'habitatge en els propers 5 anys i a on té previst anar a viure en cas de marxar. Els resultats mostren que el 5,4% de la població de Ciutat Cooperativa presentava una predisposició a marxar del barri l'any 2013 i que el destí principal era fora de Sant Boi. Tot plegat indica que el creixement poblacional negatiu associat als moviments residencials podria continuar en el futur.

Taula 3. Previsió canviar habitatge els propers 5 anys i destí. Ciutat Cooperativa, 2013

		Respostes	%
Previsió de canvi d'habitatge els propers 5 anys	Sí	9	5,4%
	No	154	92,8%
	Ns/Nc	3	1,8%
On té intenció d'anar a viure (si tenen previst canviar d'habitatge)	Al mateix barri	1	11,1%
	A un altre barri de Sant Boi	2	22,2%
	A un altre municipi	5	45,6%
	No especifica	1	11,1%

Font: *Enquesta de Condicions de Vida de la població de Sant Boi*. UAPA: Ajuntament de Sant Boi de Llobregat.

A la mobilitat residencial cal afegir la mobilitat quotidiana, doncs aquest component també contribueix a la pressió d'ús del territori residencial. D'acord amb l'estudi anterior, fins el 55,4% de la població del barri necessita desplaçar-se diàriament fora del barri per motius de feina o d'estudis. Això significa que la capacitat de contenció del barri és baixa i situa les persones que no han de desplaçar-se per estudiar ni treballar com les principals usuàries dels

espais públics, previsiblement: infants i adolescents en edat escolar, persones laboralment inactives i molt especialment les persones de més edat.

Taula 4. Mobilitat quotidiana per feina o estudis. Ciutat Cooperativa, 2013

		Respostes	%
Necessita desplaçar-se diàriament o molt sovint per raons de treball i/o estudis?	Sí, fora de Sant Boi	60	36,2%
	Sí, però dintre de Sant Boi	32	19,2%
	No necessito desplaçar-me	74	44,6%

Font: *Enquesta de Condicions de Vida de la població de Sant Boi*. UAPA: Ajuntament de Sant Boi de Llobregat.

Aquesta elevada mobilitat té efectes en les estructures de relació del barri, que es veuen afectades per una certa dualització. D'una banda, aproximadament un terç de la població del barri es relaciona habitualment amb persones que no són del barri, sinó d'altres zones de Sant Boi o d'altres municipis. Aquesta distribució és molt similar a la de les persones que han de marxar fora del barri a treballar o a estudiar. D'altra banda, el 77,2% de la població resident a Ciutat Cooperativa es relaciona amb la gent del barri o amb els veïns i les veïnes de l'escala. Cal considerar, doncs, que una part important de la població experimenta un fort sentiment de pertinença i identificació amb el barri.

Taula 5. Lloc de residència de les persones amb qui es relaciona habitualment. Ciutat Cooperativa, 2013

		Respostes	%
Lloc de residència de les persones amb qui es relaciona habitualment (multiresposta)	A la mateixa escala o edifici	21	12,7%
	Al mateix barri	107	64,5%
	A altres barris de Sant Boi	37	22,3%
	A altres municipis	28	16,9%
	Habitualment no es relaciona	4	3,0%
	NS/NC	13	7,8%

Font: *Enquesta de Condicions de Vida de la població de Sant Boi*. UAPA: Ajuntament de Sant Boi de Llobregat.

Aquesta hipòtesi del sentiment de pertinença adquireix major força a partir de les conclusions d'un estudi de l'Observatori de la Ciutat de Sant Boi que l'any 2013 va estudiar les tipologies del petit comerç i la seva relació amb l'entorn de la ciutat. Mitjançant un procediment de classificació jeràrquica, va establir una classificació dels comerços de Sant Boi. Una d'aquestes classes la van anomenar "Som de la Coope". La Ciutat Cooperativa agrupa el 8% dels establiments del municipi. Una de les singularitats més notables del comerç "Som de la Coope" tenen a veure amb l'arrelament que tenen al barri, ja que molts d'aquests establiments són regentats pel mateix propietari i, a més, la gran majoria de clients són també del barri. Són dos fets molt destacables respecte al total d'establiments del municipi, donat que la categoria "El mateix propietari respon l'entrevista" representa el 84,8% del grup,

mentre que en el total del municipi suma el 63,8% dels casos. De la mateixa manera succeeix en “Els clients són majoritàriament del barri”, on en el grup “Som de la Coope” destaca amb un 66,7%, mentre que al conjunt de la ciutat el promig de clients majoritàriament del barri és només del 39,2%.

Pel que fa a les relacions de convivència, les línees que segueixen permeten una aproximació a partir de dues fonts de dades. La primera és l'*Enquesta de victimització de l'Àrea Metropolitana de Barcelona* (EVAMB), que ofereix informació sobre l'opinió de la població sobre el nivell de civisme, i permet calcular la proporció de població que ha patit un conflicte de convivència. Val a dir que, atesa l'afixació de la mostra, les dades de l'enquesta no són significatives per la Ciutat Cooperativa, de manera que s'ofereix una descripció dels principals indicadors per al conjunt de Sant Boi, comparant-los amb el conjunt de municipis del Delta del Llobregat i de l'AMB. Amb tot, per tal d'obtenir informació sobre els problemes de convivència al barri s'han utilitzat els registres de trucades i de suggeriments, agraïments i queixes que a Sant Boi de Llobregat s'engloben sota el programa “T'escoltem”.

D'acord amb l'EVAMB, l'any 2015 la població de Sant Boi ha valorat el nivell de civisme al seu barri i al conjunt de la ciutat amb un promig de 5,6 punts. Es tracta d'una valoració més baixa que la del conjunt de municipis del Delta del Llobregat o que la del conjunt de l'AMB. En canvi, la proporció de persones que han patit un conflicte de convivència en el darrer any (15,0%) és més baix que el del conjunt de municipis del Delta (16,2%) o de l'AMB (17,5%). En conseqüència, la població de Sant Boi es mostra més crítica amb el comportament cívic dels seus veïns i veïnes, si bé la probabilitat que aquestes situacions derivin en conflicte és menor que a la resta de l'AMB.

Taula 6. Avaluació del nivell de civisme al barri i a la ciutat i proporció de població que ha patit un conflicte de convivència el darrer anys. Sant Boi, Delta del Llobregat i AMB, 2015

	Sant Boi	Delta	AMB
Nivell de civisme al barri (0-10)	5,6	5,8	6,0
Nivell de civisme a la ciutat (0-10)	5,6	5,9	5,8
Ha patit un conflicte de convivència (%)	15,0	16,2	17,5

Font: *Enquesta de victimització de l'Àrea Metropolitana de Barcelona*. AMB.

Per tal de conèixer i oferir una aproximació als principals conflictes de convivència al barri de Ciutat Cooperativa, s'ha sol·licitat una explotació del registre de queixes i suggeriments que la ciutadania ha traslladat a l'Ajuntament per demanar la seva intervenció en l'àmbit del civisme i la convivència ciutadana. A continuació s'exposen els principals resultats de l'any 2014:

- La majoria d'incidències que ha rebut l'Ajuntament per part de la població de Ciutat Cooperativa relacionades amb el civisme i la convivència tenen a veure amb la utilització dels equipaments (34 incidències, que representen el 39,5% del total) i amb la utilització de l'espai públic (24 incidències, 27,9%). Sota aquest epígraf s'inclouen molèsties per sorolls i brutícia. Destaquen molt especialment les incidències per la utilització dels espais públics en horari nocturn, concretament, el volum d'incidències que genera "la Jaula". Es tracta d'una zona esportiva situada en un parc que, d'acord amb les demandes veïnals, s'utilitza durant la nit per jugar a futbol, escoltar música, beure alcohol i consumir drogues.
- El segon àmbit en volum d'incidències fa referència a les activitats comercials i industrials (s'han registrat 13 incidències, que representen el 15,1% del total). Aquestes incidències tenen a veure amb aspectes higiènics, sorolls i horaris d'obertura i tancament.
- La resta d'incidències són menys freqüents i fan referència a problemes relacionats amb solars, obres particulars, relacions veïnals i la tinença d'animals, entre d'altres.

Taula 7. Queixes i suggeriments de la població relacionats amb la convivència. Ciutat Cooperativa, 2014

	Queixes	%
Sobre la utilització dels equipaments	34	39,5
Sobre la utilització de l'espai públic	24	27,9
Sobre activitats comercials i industrials	13	15,1
Altres (obres particulars, etc)	12	13,9
Sobre relacions veïnals i tinença d'animals	3	3,5

Font: Sistema de queixes i suggeriments "T'escoltem". UAPA: Ajuntament de Sant Boi de Llobregat.

3. Espais de relació

3.1. Observació directa

En els darrers anys està augmentant l'interès per conèixer tant les característiques com els processos que animen la vida socials als barris. Els principals recursos disponibles per a la investigació en aquest àmbit territorial provenen de registres administratius o d'operacions estadístiques que, com els projectes censals, permeten construir una imatge global del context residencial des d'un punt de vista sociodemogràfic i urbanístic, si bé aquestes fonts de dades resulten d'una utilitat limitada per diverses raons. En primer lloc, el seu objectiu específic no és el d'oferir una descripció sistemàtica de l'espai habitat, de la seva qualitat o de les dinàmiques relacionals i l'ús que s'hi dona, el que sovint comporta un dèficit d'informació sobre dimensions importants de la vida quotidiana tal i com es desenvolupa en aquestes àrees. En segon lloc, cal cridar l'atenció sobre la temporalitat de les dades. La periodicitat del cens es desenal, mentre que les dinàmiques d'un barri poden canviar en un lapse molt curt de temps. En tercer lloc, la metodologia d'enquesta utilitzada en les operacions censals i estadístiques es basen en les apreciacions de les persones residents en un àrea respecte d'una sèrie de característiques del seu entorn, de manera que la informació sobre el barri s'ha de construir mitjançant l'agregació d'unes respostes que sovint estan afectades per idiosincràsies o atributs personals que, com el gènere, l'edat o l'estatus, intervenen en la manera de relacionar-se o de valorar el context en que es viu.

L'absència de dades adequades per avaluar les característiques de l'entorn social i físic dels barris ha generat una progressiva valorització dels mètodes d'observació directa que s'han vingut utilitzant, majoritàriament en el nord dels Estats Units i en algunes zones de Canadà, per tal d'obtenir informacions fiables sobre els contextos residencials. Aquestes metodologies consisteixen en l'aplicació d'un protocol d'observació sistemàtica per tal d'avaluar les característiques físiques dels edificis i dels espais del barri, així com dels usos que se'n fa. Davant la dificultat que existeix per incorporar mètodes d'investigació etnogràfica en els estudis a gran escala, l'observació social sistemàtica permet obtenir una sèrie de mesures objectives i independents que es poden posar en relació amb altres fonts d'informació, ja siguin aquestes primàries o secundàries.

En primer lloc, es presenta el desenvolupament d'un protocol d'observació sistemàtica i la seva implementació en el barri de Ciutat Cooperativa. La resta de l'apartat presenta els principals resultats quantitatius d'aquesta recerca. El segon apartat aporta elements descriptius sobre les principals característiques i usos del sòl residencial, examinant tant els

edificis destinats a habitatge, els usos comercials i la presència d'espais d'estada i de relació al barri. Al tercer apartat s'examinen els usos socials de l'espai del barri, a partir de les característiques demogràfiques de les persones que passen o que s'estan a la via pública i les interaccions que s'estableixen entre elles. Finalment, s'examina la presència d'elements i de situacions que poden malmetre la qualitat de l'entorn residencial i la visibilitat de situacions relacionades amb la presència de problemes socials, en el benentès que aquestes realitats tenen un efecte en la cohesió social i en les relacions socials de convivència als barris.

Plantejament metodològic

Desenvolupament dels instruments d'observació

El guió d'observació que aquí es presenta és una adaptació dels protocols d'observació social sistemàtica (OSS) desenvolupats i utilitzats en el marc del *Project for Human Development in Chicago Neighborhoods (PHDCN)* (National Opinion Research Center, 1995). Es tracta d'un projecte multidisciplinar a gran escala que combina diferents instruments d'observació amb la finalitat d'avaluar l'impacte de la família, l'escola i els barris sobre el desenvolupament infantil i juvenil. Per assolir aquesta fita es triangulen les informacions procedents d'enquestes comunitàries, estudis de cohort i l'observació sistemàtica d'edificis i de carrers.

Pel que fa a l'OSS, entre els mesos de juny i d'octubre de l'any 1995, un grup d'observadors van filmar i van dur a terme un registre simultani de les característiques dels blocs d'edificis a més de 80 barris de Chicago. Els registres d'observació i la posterior codificació de les cintes de vídeo van permetre elaborar una base de dades sobre diferents àmbits d'interès, principalment: els usos dels edificis i dels carrers, el seu estat de manteniment, la presència de mesures de seguretat, el trànsit, la presència de persones al carrer o les seves interaccions.

Els instruments que s'han utilitzat en aquest treball mantenen la majoria d'aquests àmbits, doncs es tracta d'importants característiques contextuais relacionades tant amb la qualitat de l'entorn físic com amb l'ús dels espais, si bé l'eina d'observació es va modificar lleugerament per tal d'adaptar-la a les pròpies necessitats del projecte. Així, en l'observació es van incloure els espais d'oci i d'esbarjo, tota vegada que es registraven els usos que les persones feien d'aquests espais, diferenciant zones d'estada o oci i les zones de pas. La versió completa de l'instrument d'observació resultant es pot consultar a l'annex.

Aspectes tècnics

Els mètodes d'observació sistemàtica suposen un important avenç a l'hora de mesurar les característiques dels barris, si bé la seva implementació suposa uns elevats costos econòmics i,

en el cas de les filmacions, inclús ètics. En efecte, l'observació bloc a bloc d'un barri precisa d'una gran quantitat de persones degudament formades per a realitzar aquesta tasca. A més cal afegir el temps necessari per realitzar les observacions i codificar degudament totes les gravacions obtingudes. Tot plegat comporta uns costos actualment difícilment assumibles per a les nostres institucions. També cal considerar que el fet de filmar les persones mentre es circula en un cotxe a baixa velocitat és un mètode intrusiu per a la privacitat, doncs s'elimina la possibilitat que les persones observades puguin informar-se sobre aquesta activitat i donar el seu consentiment, o negar-lo. A més, també cal comptar amb altres limitacions, com ara la prohibició dels vehicles per circular per determinades vies, o les pròpies limitacions físiques, com la impossibilitat de filmar àrees residencials articulades al voltant de trams d'escala, com succeeix en alguns casos a Ciutat Cooperativa.

Els motius anteriors van fer que es modifiquessin alguns dels processos de recopilació d'informació. En primer lloc, en comptes d'observar totes les cares de cada bloc d'edificis es va decidir que l'objecte d'estudi es constituïria a partir de la *façana principal dels edificis destinats a habitatge*, entenent que és aquella fatxada on se situen els accessos a l'edifici. A l'hora de seleccionar aquests trams de via s'ha tingut en compte que no hi hagués ruptura espacial, de manera que els límits de cada tram de via es defineixen a partir de la seva intersecció amb altres trams. L'univers d'observació són per tant *tots aquells trams de via del barri que compten amb almenys un accés principal a edificis destinats a habitatge*. De l'anterior es desprèn que s'exclouen de l'observació aquells trams de via que no tenen un ús residencial (sòl industrial, agrari, infraestructures,...). Aquesta forma de procedir té limitacions, però presenta l'avantatge que permet incloure en l'observació tots aquells espais adjacents als blocs d'habitatges que estan presents en el tram de via i que no estan destinats a usos residencials.

En segon lloc, se substitueix l'observació realitzada des d'un vehicle per l'observació a peu. La informació s'ha recollit mentre s'anava caminant pel barri, el que va permetre a la població resident interessar-se per l'objectiu i els continguts de l'activitat que s'estava duent a terme. En cap cas es van produir actituds hostils o negatives, ans al contrari, el clima va ser de cooperació. El fet d'anar a peu també ha permès una major interacció amb l'entorn. Poder aturar-se, apropar-se per mirar més atentament els detalls dels carrers o dels edificis, millora la qualitat del registre.

Recol·lecció de dades

La recopilació de dades del barri és una tasca sensible que requereix d'una formació intensiva per executar-la correctament. És important que totes les persones implicades en el procés

d'observació tinguin la mateixa comprensió dels temes i uns criteris comuns de valoració. Per aquest motiu es van preveure una sèrie de sessions de formació que van incloure la revisió detallada del protocol de recollida d'informació, passejades pel barri i una sessió de pràctica, en la que 3 persones van recollir informació sobre els mateixos cinc trams de via.

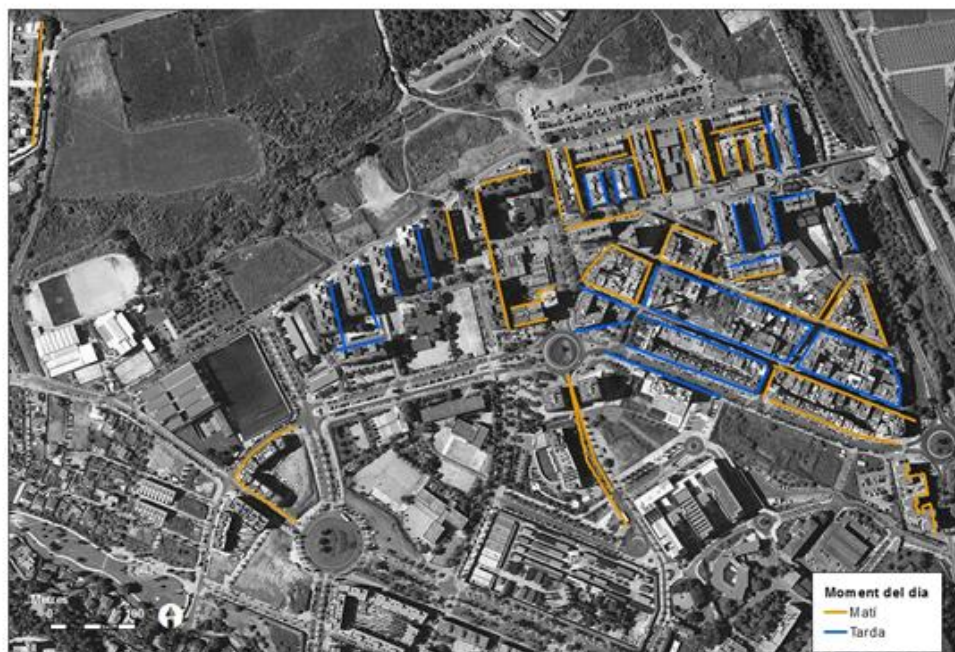
Per tal de comprovar la fiabilitat de la informació recollida es van realitzar diversos tests estadístics. L'objectiu era mesurar si hi havia diferències significatives a l'hora de valorar els mateixos ítems. Els resultats van mostrar que les informacions eren molt homogènies a l'hora de registrar les característiques objectives del barri i que els resultats diferien lleugerament a l'hora de valorar l'estat de manteniment dels espais públics i la conservació dels edificis, si bé les diferències no eren estadísticament significatives. Després d'una sessió formativa al llarg de la qual es van mostrar aquestes diferències i es van acostar criteris d'avaluació, es va considerar que l'instrument d'observació era vàlid i que l'equip estava preparat per iniciar el procés d'observació.

Val a dir que en aquest treball només s'ha auditat un barri, amb un equip petit de tres persones. En el cas de voler ampliar aquesta metodologia per incloure més territoris caldria implementar mecanismes de control més severos. Una possibilitat seria realitzar avaluacions de supervisió duplicades en almenys un 25% dels trams de via, per controlar així la confiabilitat i la fiabilitat de les observacions. Una altra possibilitat seria que les observacions les duguessin a terme equips de dues persones i que les avaluacions fossin el resultat del consens entre els dos membres de cada equip.

Selecció dels trams de via

Per tal d'optimitzar el procés de recollida d'informació es van delimitar els trams de via susceptibles d'observació a partir de diverses eines cartogràfiques. D'aquesta manera es van poder planificar rutes, evitar la concentració d'observacions en un àrea durant un únic moment del dia i evitar duplicitats. Finalment, es va recollir informació sistemàtica d'un total de 73 trams de via entre els mesos de febrer i març de 2015, el que suposa un total de 5.862 metres lineals. Els trams de via i el moment de l'observació es mostren al mapa 1.

Mapa 1. Trams de via observats i moment del dia de l'observació. Ciutat Cooperativa, 2015

Font: IERMB

Fesomia del barri

Característiques i usos dels edificis

El barri Ciutat Cooperativa es caracteritza per una trama urbana i una tipologia edificatòria irregulars, una configuració que cal associar als particulars processos de producció del territori residencial en aquesta àrea. D'acord amb al seu desenvolupament urbanístic, les primeres edificacions documentades daten de la dècada de 1920 i corresponen al nucli de cases baixes situat al barri del Molí Nou, entre els carrers de Ramon Llull i el Primer de Maig. Malgrat l'interès del Pla Comarcal de 1953 per ordenar el creixement urbà, aquesta zona va progressar sense un model clar de planejament com a mínim fins l'any 1976, quan s'aprovà el Pla General Metropolità. Entre els elements que van afectar l'edificació durant aquest període cal destacar molt especialment la urbanització i la construcció massiva d'edificis, fonamentalment promoguda a través de cooperatives d'habitatges, que donaren lloc als plans parcials Joan Maragall (1963) i Ramon Llull (1967). Amb molta menor incidència, també cal destacar la presència d'habitatges unifamiliars prop dels sector muntanya a la zona de Can Ros. Tot plegat ha configurat un teixit urbà que, per motiu de la barrera que suposaven els dos Hospitals Psiquiàtrics al sud del barri i els terrenys pràcticament desocupats del nord, l'ha fet romandre desconnectat del barri veí de Marianao i del municipi adjacent de Santa Coloma de Cervelló.

Val a dir també que des de l'any 1998 s'han aprovat diversos plans parcials per cosir aquest teixit urbà i potenciar el barri, el que està generant importants canvis urbanístics, especialment visibles al carrer de Frederic Mompou i les zones adjacents.

Els efectes d'aquests condicionants es fan clarament palesos en aspectes com la intensitat edificatòria o la pròpia volumetria i ús dels edificis. Durant l'observació es van registrar un total de 287 edificis, el 52% dels quals ubicats en tres carrers del Molí Nou: Primer de Maig, Ramon Llull i Frederic Mompou. El mapa 1 mostra la intensitat edificatòria al barri, calculada com el nombre promig d'edificis presents per cada 100 metres lineals de via. Els resultats mostren que el major volum d'edificacions es concentra al Molí Nou i que la intensitat edificatòria també és elevada a la zona nord del barri, allà on se situen els polígons d'habitatges residencials que donaren origen a l'actual Ciutat Cooperativa. La intensitat edificatòria és en canvi menor a la zona sud del barri, si bé aquesta situació podria canviar en un futur proper doncs, com es pot apreciar a la figura 1, en aquesta àrea s'està duent a terme una important intervenció urbanística

ca, tant en termes d'habitatge, com d'espai públic, infraestructures o serveis, i que podria contribuir a la densificació de la zona.

Mapa 2. Intensitat edificatòria en sòl d'ús residencial. Ciutat Cooperativa, 2015.

Font: IERMB

Figura 1. Presència d'edificis de nova construcció i de solars. Ciutat Cooperativa, 2015.

Edificis de nova construcció

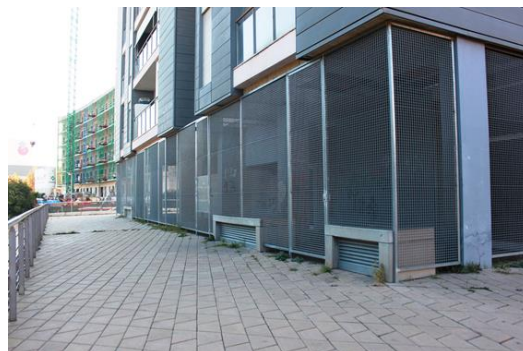
Edificis en construcció i solars

Edificis de construcció recent a Frederic Mompou

Edificis de construcció recent al Camí Vell de la Colònia

Font: IERMB

A nivell edificatori el barri presenta una gran varietat de tipologies i de volumetries, un indicador de les quals són les diferències en alçada dels edificis i que oscil·len des de les construccions de baixa altura a l'alçada màxima de 13 plantes. Tanmateix si l'anterior afirmació és vàlida per al conjunt del barri, la situació és diferent quan l'òptica d'anàlisi se situa a nivell dels trams de via. En el 64% dels trams observats l'alçada dels edificis és totalment homogènia, i en el 22% la diferència entre l'edifici més baix i el més alt és de només 1 ó 2 plantes:

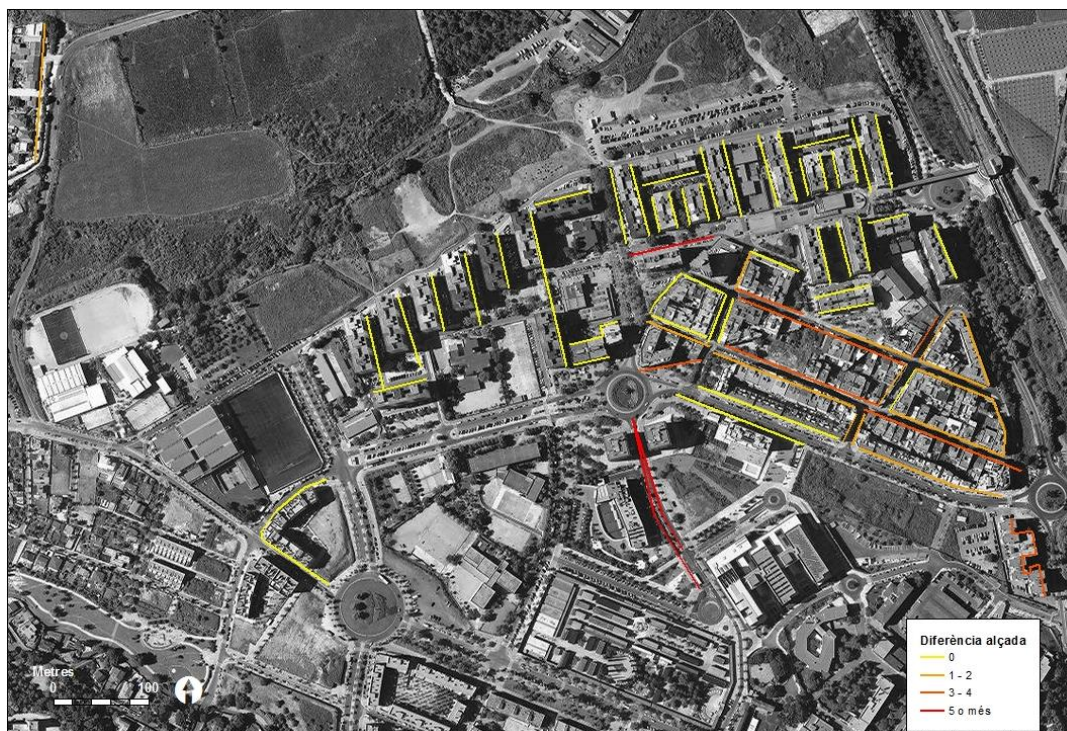
- En aquells trams de via amb alçades homogènies l'esquema d'edificació més estès és l'edifici de 6 plantes, seguit del de 10 plantes. Corresponen respectivament a la primera i a la segona fase d'implementació dels projectes de la cooperativa d'habitatges, una producció massiva i seriada d'edificis que va produir poca diversitat tipològica.

- A la zona del Molí Nou les alçades dels edificis oscil·len entre les 3 i les 5 plantes, tot i que en els carrers de Ramon Llull, Primer de Maig, Dr. Antoni Pujades i Joan Burgada sovint coexisteixen edificis de baixa altura amb conjunts d'alçada mitjana de 5 a 8 plantes.
- La major diversitat d'alçades la introdueixen els gratacels situats al polígon format pels carrers de Ramon Llull, Eduard Toldrà i Pau Casals, així com les recents edificacions al Camí Vell de la Colònia, que són de 9 plantes a tocar de la Plaça Joan Santromà i de 4 plantes a mesura que s'avança en direcció a Sant Joan de Déu.

Els cassos observats mostren com el barri ha anat modificant el seu sistema edilici en funció de les necessitats residencials que sorgien a cada moment. Partint dels desenvolupaments inicials d'edificis de baixa alçada i densitat d'ocupants s'ha anat transitant cap a edificis de major altura i densitat residencial. També s'observa el contrast entre el rigorós ordre intern i l'uniformitat edificatòria en els projectes d'habitatges cooperatius respecte de les tipologies presents a la resta del barri. Atenent a aquestes diferències, i per tal de facilitar la ubicació dels i de les lectors en les anàlisis posteriors, en aquest document es proposa dividir el territori de Ciutat Cooperativa en 5 zones:

- La primera comprèn el polígon d'habitatges **Ramon Llull**, que correspon en gran mesura amb la primera fase de construcció de la Ciutat Cooperativa teoritzada per Josep Maria Ciurana a la dècada de 1960. Es tracta de l'àrea que limita al nord amb el carrer Lluís Companys, a l'est amb el carrer Dr. Antoni Pujadas, a l'oest amb el carrer Pau Casals i que al sud topa amb els límits dels carrers de Ramon Llull i d'Eduard Toldrà.
- La segona zona inclou la major part dels edificis projectats al pla parcial **Joan Maragall**, aprovat l'any 1965, i que es van finalitzar el 1974. El polígon limita al nord amb el carrer de Lluís Companys, a l'oest amb la Ronda de Sant Ramon, al sud amb el carrer de Frederic Mompou i a l'est amb els carrers de Pau casals i del Mestre Lluís Millet.

Figura 2. Diversitat edificatòria i diferència d'alçada entre edificis. Ciutat Cooperativa, 2015.

Edificis de baixa altura al Carrer Miquel Ros

Edifici de 13 plantes al Carrer Eduard Toldrà

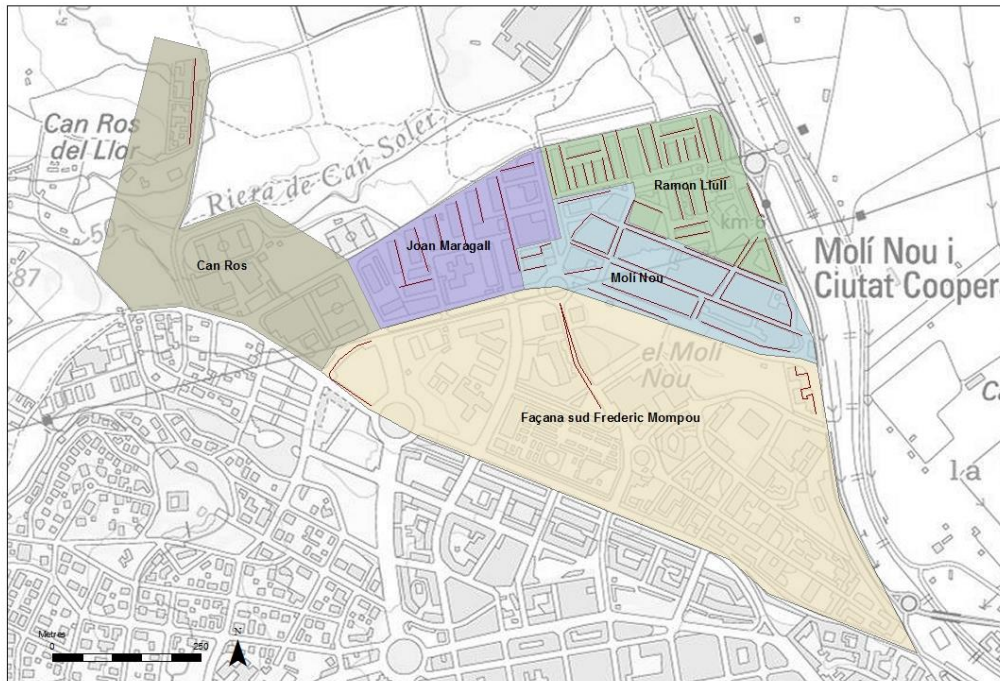

Font: IERMB

- La tercera zona comprèn les edificacions del barri del **Molí Nou** principalment compreses entre els carrers de Frederic Mompou i Primer de Maig. En aquesta zona s'inclouen tant les primeres edificacions del barri, que daten de les dècades de 1920 a 1930, com els successius blocs d'habitatge construïts al llarg de les dècades de 1970 i 1980.

- La quarta zona inclou tots aquells trams residencials situats en la façana sud del carrer **Frederic Mompou** i el clúster psiquiàtric de Sant Boi de Llobregat.
- La cinquena zona inclou els habitatges unifamiliars aïllats, situats prop del sector de la muntanya i articulats al voltant del carrer de **Miquel Ros**.

Mapa 3. Divisions territorials utilitzades. Ciutat Cooperativa, 2015.

Font: IERMB

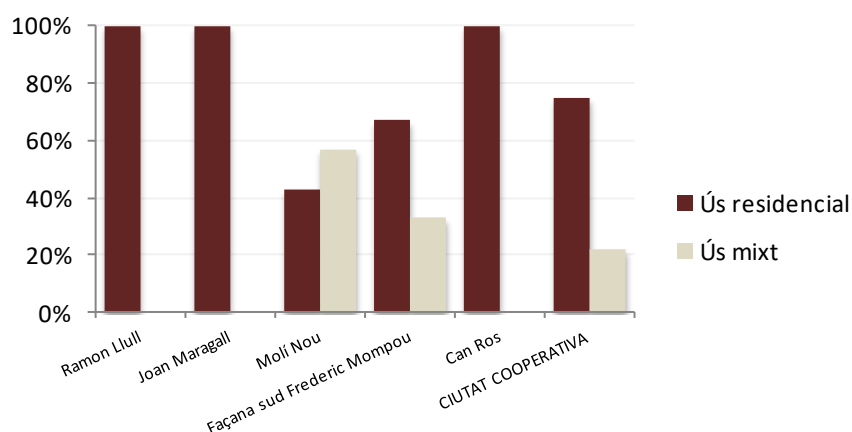
Com s'acaba de veure, el teixit urbà del barri oscil·la entre la producció massiva i seriada d'habitatges, a les zones de Ramon Llull i de Joan Maragall, i la diversitat edificatòria a les zones del Molí Nou i la Façana sud de Frederic Mompou, al que cal afegir el teixit dispers de Can Ros. Aquesta diversitat d'estàndards urbanístics també té efectes en la distribució d'activitats en el territori. L'observació ha permès documentar els usos presents a cada tram de via d'acord amb quatre categories definides prèviament: edificis on hi ha usos comercials, usos institucionals (equipaments públics com escoles, dependències municipals, equipaments esportius i socials), usos industrials i d'emmagatzematge (manufactures, tallers, pàrquings,...) i altres usos (parcs, places, descampats,...). De manera complementària també s'ha demanat a les persones encarregades de realitzar l'observació que indiquessin, d'acord amb el seu parer, quin és l'ús principal de cada tram de via.

- Els resultats mostren que, a part dels usos residencials, en el 47% dels trams de via del barri es desenvolupen activitats comercials i en el 30% hi ha espais destinats a la indústria i a l'emmagatzematge (principalment pàrquings privats de vehicles).
- En canvi la presència d'equipaments institucionals i d'espais d'estada i d'esbarjo és proporcionalment molt menor.

Val a dir que la distribució d'aquests usos en el territori no és homogènia i el teixit urbà del barri transita entre la monofuncionalitat residencial i la diversitat funcional:

- A Ramon Llull, Joan Maragall i Can Ros predominen els usos residencials, atès que les activitats comercials i els aparcaments privats de vehicles tenen en aquesta zona una presència minoritària. Cal destacar també la presència de parcs i de places al carrer Joan Maragall, el que suposa la convivència d'usos residencials amb espais destinats a l'estada i l'oci.
- L'ús principal dels edificis situats a la façana sud de Frederic Mompou també és residencial si bé, a diferència de Ramon Llull i Joan Maragall, la presència d'equipaments públics i d'activitat comercial proporciona una major mixticitat a la zona.
- La zona del Molí Nou és la que presenta una major varietat d'usos. A més de l'ús pròpiament residencial, el comerç està present a la majoria de trams de via i també és on se situen la majoria d'equipaments municipals del barri. Cal afegir la presència de pàrquings privats i de petits tallers en aquesta zona, així com de places i parcs.

Figura 3. Trams de via segons ús principal dels edificis. Ciutat Cooperativa, 2015

Font: IERMB

Taula 8. Trams de via segons usos observats als edificis. Ciutat Cooperativa, 2015

Zones	Nº. trams de via observats	Comercial	Indústria/ emmagatzem atge	Institucional	Altres (parcs, places,...)
Ramon Llull	(29)	14%	14%	0%	0%
Joan Maragall	(8)	25%	0%	0%	25%
Molí Nou	(28)	93%	46%	14%	11%
Façana sud Frederic Mompou	(6)	33%	67%	50%	0%
Can Ros	(2)	0%	50%	0%	0%
CIUTAT COOPERATIVA MOLÍ NOU	(73)	47%	30%	9,6%	6,8%

Font: IERMB

Característiques dels edificis destinats a habitatge

Al barri hi ha un clar predomini d'edificis d'habitatges en forma de blocs franquejats amb entrada directa des del carrer. Com es pot veure a la taula 2, aquesta tipologia edificatòria està present a 70 dels 73 trams de via observats. Val a dir que en tots els casos l'accés a l'edifici és directe. Els blocs no disposen doncs d'espais exteriors privats que proporcionin independència i aïllament als habitatges, motiu pel qual els espais intersticials que es generen pel contacte directe entre l'edifici i la via on aquest se situa esdevenen elements determinants que condicionen les relacions entre els espais públics i privats. De l'observació es desprèn:

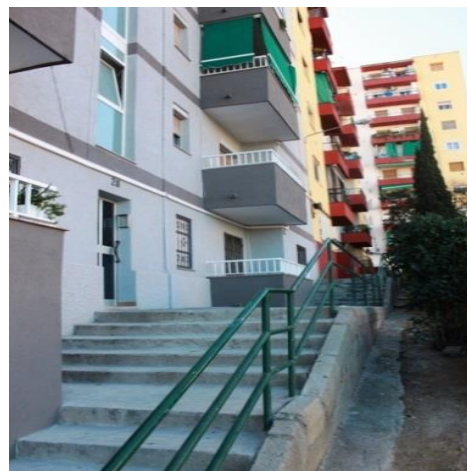
- El tipus de via on s'ubica l'edifici és principalment un carrer, generalment obert al trànsit rodat de vehicles en una sola direcció (69%) o en dues direccions (17%).
- En el 14% de trams de via aquest accés és des d'una via tancada total o parcialment al trànsit, si bé també hi ha casos puntuals d'habitatges amb accessos des d'una plaça o un tram d'escales (vegeu figura 4).

Figura 4. Edificis destinats a habitatge segons diferents accessos. Ciutat Cooperativa, 2015.

Accés parcialment restringit al trànsit

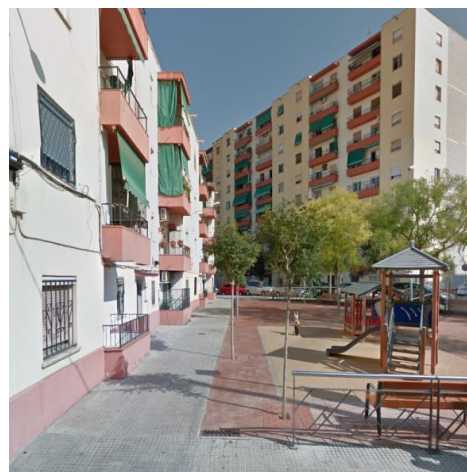
Accés des d'escaleres

Accés des de carrer amb vehicles aparcats

Accés des de plaça amb elements recreatius

En aquells trams de via on l'accés a l'habitatge és directe des del carrer, el trànsit i la presència de vehicles estacionats esdevé un element clau que determina en bona mesura la imatge global de l'entorn residencial i les possibilitats d'apropiació col·lectiva. Així:

- A la zona de Ramon Llull els edificis estan disposats com dues illes simètriques situades a ambdós costats de l'edifici social de la cooperativa. Cadascun d'aquests conjunts residencials conformen una àrea tancada en el seu perímetre però permeable, articulada al voltant de carrers on s'ha restringit, total o parcialment, el trànsit rodat, de forma tal que la presència de vehicles estacionats en aquesta zona és inexistent o residual. L'àrea d'habitatges incorpora així un espai interior entre blocs d'accés públic de caràcter quasi

comunitari, en tant que la poca presència de trànsit rodat i de vehicles estacionats confereix protagonisme als usuaris i a les usuàries que van a peu.

- A Joan Maragall, en canvi, els blocs d'edificis estan confrontats en paral·lel un a un al llarg dels carrers. La única excepció és el bloc que parteix perpendicular al carrer Manuel de Falla. En aquest cas tant la disposició dels edificis com l'ocupació de gran part de l'espai per vehicles estacionats són dos elements que dificulten l'apropiació col·lectiva dels carrers.
- Els carrers del Molí Nou i la façana sud de Frederic Mompou s'han articulat com a vies de comunicació obertes al trànsit de persones i de vehicles. En aquest cas, però, les restriccions a l'estacionament i la presència d'aparcaments privats han contribuït a ordenar i descongestionar la presència de vehicles en les vies principals, ampliant les possibilitats d'apropiació col·lectiva d'aquests espais.

Més enllà de la porta d'accés a l'edifici, els blocs d'habitatge ofereixen encara un altre punt de contacte amb l'espai públic: els balcons i les galeries. A excepció del nucli de cases baixes situades a la zona de Can Ros, tots els edificis del barri disposen de balcons que generen espais exteriors de domini privat en alçada. Malgrat el potencial dels balcons per generar vida col·lectiva, l'observació ha permès constatar:

- Només en el 48% dels trams de via s'han habilitat els balcons amb taules, cadires o altres elements per facilitar l'estada.
- L'ús més freqüent dels balcons és l'emmagatzematge d'accessoris. En el 94% dels trams de via s'ha pogut observar la presència de d'elements emmagatzemats en el balcons per alliberar l'espai interior dels domicilis (escales de mà, bicicletes,...).

Atès el seu caràcter d'exterioritat i la seva visibilitat a peu de carrer, un altre ús dels balcons és el de servir d'instrument per a l'acció comunicativa en forma de cartells o de pancartes:

- En el 14% dels trams de via s'han vist balcons amb cartells, pancartes o banderes.
- Pel que fa al seu contingut, són més freqüents els de caràcter identitari i reivindicatiu (principalment senyeres, seguides de reivindicacions veïnals) que els de caràcter informatiu (principalment anuncis d'habitatge en venda).

Taula 9. Trams de via segons característiques dels edificis destinats a habitatge. Ciutat Cooperativa, 2015.

	Recompte	Proporció
Principals usos dels edificis d'habitatge		
Principalment habitatge	72	99%
Principalment altres usos amb algun habitatge	1	1%
Tipus d'edificis destinats a habitatge		
Cassa aïllada	0	0%
Cassa adossada	2	3%
Bloc aïllat	1	1%
Bloc franquejat	70	96%
Tipus d'accés als edificis d'habitatge		
Accés separat de la via (camí, jardí,...)	0	0%
Accés directe des de la via	73	100%
Tipus de via on se situa l'edifici		
Carrer	61	84%
Carrer restringit total o parcialment al trànsit	10	14%
Escales	1	1%
Plaça	1	1%
Trànsit de vehicles		
Trànsit de vehicles en una direcció	50	69%
Trànsit de vehicles en dues direccions	12	17%
Sense trànsit de vehicles	11	14%
Presència de cotxes estacionats		
Amb cotxes estacionats davant els edificis	42	58%
Sense cotxes estacionats davant els edificis	31	42%
Total trams de via observats	73	100%

Font: IERMB

Taula 10. Presència i ús dels balcons als edificis destinats a habitatge. Ciutat Cooperativa, 2015.

	Recompte	Proporció
Hi ha balcons o galeries visibles des del carrer (N=73)		
Sí	71	97%
No	2	3%
Ús dels balcons (N=71)		
Objectes emmagatzemats (bombones, bicicletes, escales de mà...)	67	94%
Presència de taules, cadires o altres elements per estar-s'hi	34	48%
Presència de cartells o pancartes	10	14%
Presència de roba estesa per fora dels balcons	1	1%

Font: IERMB

Figura 5. Ús dels balcons com acció reivindicativa. Ciutat Cooperativa, 2015.

Pancarta al carrer primer de maig

Pancarta a la zona Ramon Llull

Font: IERMB

L'elevat grau de permeabilitat entre els dominis públic i privat és un element que pot explicar la presència d'elements de seguretat i de protecció, especialment en les plantes més baixes dels edificis:

- Com es pot veure a la taula 11, l'ús de reixes i de barrots a les finestres i als balcons és especialment freqüent a la zona de Ramon Llull, Joan Maragall i Can Ros. En aquestes zones és freqüent la presència de finestres i de balcons a la primera planta.
- En canvi l'ús de mesures de protecció està menys estès en els habitatges de la zona de Molí Nou o en el blocs de la façana sud de Frederic Mompou, el que es pot relacionar amb una major presència de locals en les plantes baixes.

Taula 11. Trams de via on es veuen edificis destinats a habitatge amb reixes i barreres de seguretat. Ciutat Cooperativa, 2015.

	Recompte	Proporció
Hi ha barreres de seguretat o reixes a les finestres dels habitatges	61	84%
Ramon Llull	27	93%
Joan Maragall	8	100%
Molí Nou	20	71%
Façana sud Frederic Mompou	4	67%
Can Ros	2	100%
Total trams de via observats	73	100%

Font: IERMB

Un altre aspecte a considerar sobre els edificis és el seu estat de conservació. D'acord amb els resultats de l'observació:

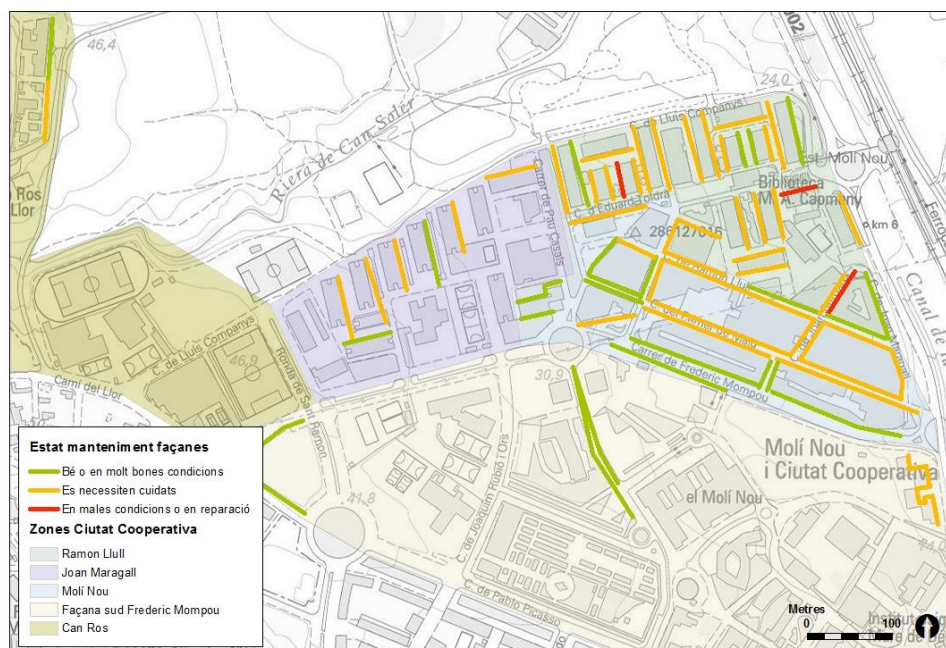
- L'antiguitat dels edificis i els materials emprats en la seva construcció fa que en el 60% dels trams de via observats hi hagi edificis la façana dels quals necessiten d'alguna mena de cuidat, ja sigui per la presència de petites esquerdes, de pintura esclofollada, o altres símptomes visuals de desgast.
- L'estat de conservació dels edificis residencials es pot considerar bo o molt bo en el 36% dels trams de via. Aquesta proporció és més alta en aquelles zones on hi ha edificis de construcció recent i en aquelles on s'han dut a terme operacions de rehabilitació.
- Fins el 4% de trams de via del barri alberguen edificis d'ús residencial la façana dels quals es poden considerar en males condicions. Val a dir que en la majoria d'aquests casos s'estan realitzant reparacions.

Taula 12. Trams de via segons estat de manteniment dels edificis d'ús residencial. Ciutat Cooperativa, 2015

Zones	No. trams de via observats	En males condicions i en reparació	Es necessiten cuidats (esquerdes, pintura esclofollada,...)	Bé o en molt bones condicions	Total
Ramon Llull	(29)	10%	72%	17%	100%
Joan Maragall	(8)	0%	71%	29%	100%
Molí Nou	(28)	0%	54%	46%	100%
Façana sud Frederic Mompou	(6)	0%	17%	83%	100%
Can Ros	(2)	0%	50%	50%	100%
CIUTAT COOP.-MOLÍ NOU	(73)	4%	60%	36%	100%

Font: IERMB

Mapa 4. Trams de via segons estat de manteniment dels edificis d'ús residencial. Ciutat Cooperativa, 2015

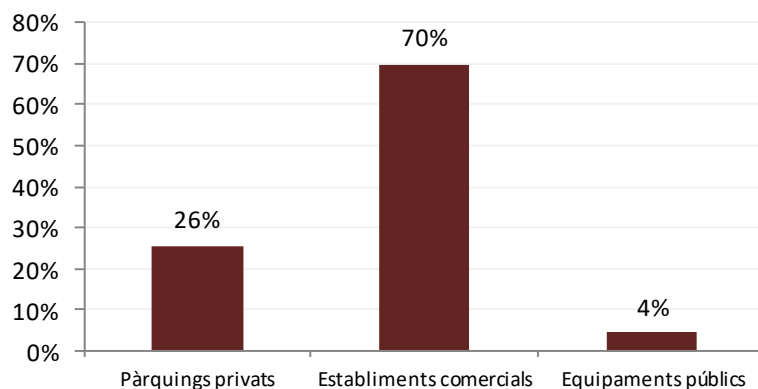
Font: IERMB

Característiques dels edificis amb usos no residencials

Durant l'observació s'ha realitzat un recompte dels edificis on es realitzen activitats no residencials, tot identificant-ne la seva ubicació, el tipus d'activitats que es duen a terme, les mesures de seguretat adoptades i l'estat de manteniment. Les pàgines que segueixen descriuen els principals resultats:

- En el moment de l'observació 179 edificis dels 287 comptabilitzats al barri albergaven activitats no residencials, el que suposa un 62% del total.
- Pel que fa als tipus d'activitats, en el 70% dels casos es tracta d'activitats comercials. Els pàrquings privats suposen el 26% d'aquests espais i el 4% són equipaments públics.

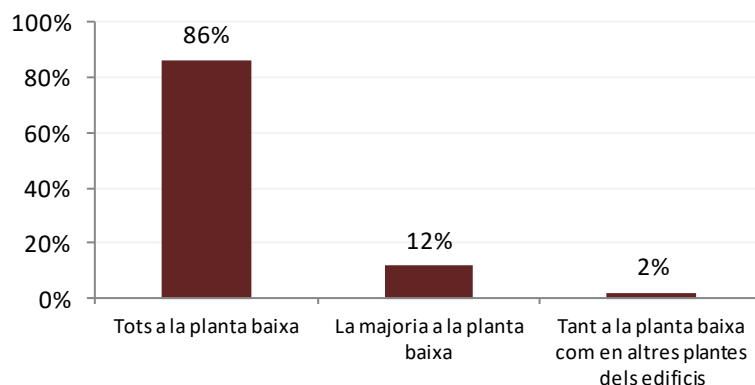
Figura 6. Principals usos dels edificis que no estan destinats exclusivament a habitatge. Ciutat Cooperativa, 2015

Font: IERMB

La majoria d'aquestes activitats s'ubiquen en les plantes baixes d'edificis d'habitatges, integrant-se d'aquesta manera en la dinàmica veïnal i convertint-se en pont de connexió de l'edifici amb el domini públic del carrer.

Figura 7. Ubicació dels usos no residencials. Ciutat Cooperativa, 2015

Font: IERMB

Els comerços i els equipaments públics són àmbits molt sensibles a la seguretat. D'una banda, realitzen una activitat que s'ha de donar necessàriament de cara al públic. De l'altra, la seva ubicació estratègica dins el tram relacional del barri fa que aquests espais sovint esdevinguin una caixa de ressonància. A més, pàrquings i comerços alberguen béns susceptibles de ser robats. Tot plegat fa que sovint s'adoptin mesures de protecció. Concretament, al barri:

- Les persianes de seguretat són les mesures de seguretat més utilitzades. Estan presents en el 95% dels trams de via on es veuen comerços, pàrquings o equipaments.
- En el 65% dels cassos s'observa la presència d'alarmes.
- Les càmeres de seguretat i les barres de seguretat en les finestres són mesures de protecció que s'utilitzen amb menys freqüència que les anteriors (28% i 26% dels cassos respectivament).
- L'ús de malles de filferro és puntual en alguns establiments.

Taula 13. Trams de via on es veuen edificis amb usos no residencials i mesures de seguretat adoptades. Ciutat Cooperativa, 2015.

	Recompte	Proporció
Persianes en botigues i locals	41	95%
Alarmes	28	65%
Càmeres de seguretat	12	28%
Barres seguretat en finestres	11	26%
Malles de filferro	2	5%
Trams de via amb presència d'edificis amb usos no residencials	43	100%

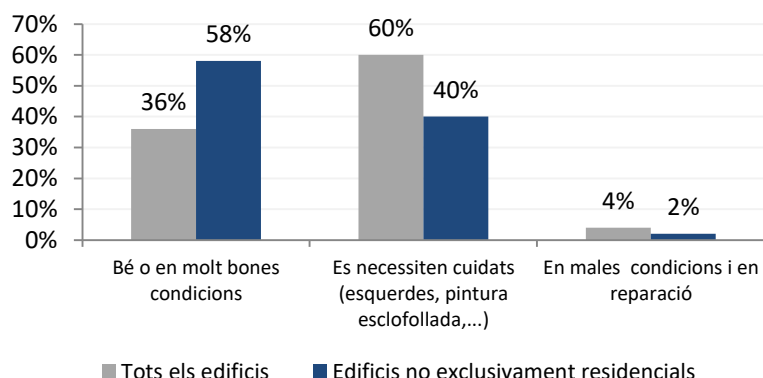
Font: IERMB

Pel que fa l'estat de conservació dels edificis, s'ha de fer notar que aquest és millor en aquells trams de via on es realitzen activitats que no són exclusivament les residencials:

- L'estat de manteniment dels edificis és bo o molt bo en el 58% dels trams de via que compten amb la presència de pàrquings, activitats comercials o equipaments públics. Recordem que quan pel conjunt dels edificis de Ciutat Cooperativa aquest percentatge se situava en el 36%.
- També és menor la proporció de trams de via amb edificis en mal estat o amb problemes a la façana.

Dels resultats anteriors es desprèn que la presència d'usos no residencials podria estar associada a una sèrie de conseqüències positives per l'entorn urbà, entre elles una major vitalitat de l'espai públic i major implicació en el seu manteniment.

Figura 8. Estat de manteniment de tots els edificis del barri i dels edificis amb usos no residencials. Ciutat Cooperativa, 2015

Font: IERMB

Atesa la importància de l'activitat comercial en la dinàmica del barri, les línies que segueixen amplien la informació sobre aquestes activitats, identificant-ne els tipus més freqüents i la seva ubicació en el territori:

- Els establiments comercials amb més presència al barri són els bars i restaurants (24%), seguits de les botigues i els establiments dedicats a l'alimentació (20%).
- També tenen una presència important (entre el 5 i el 10%) les botigues minoristes i basars, les perruqueries, els tallers i petites manufactures, les consultes professionals (dentistes, veterinaris,...) i les farmàcies.

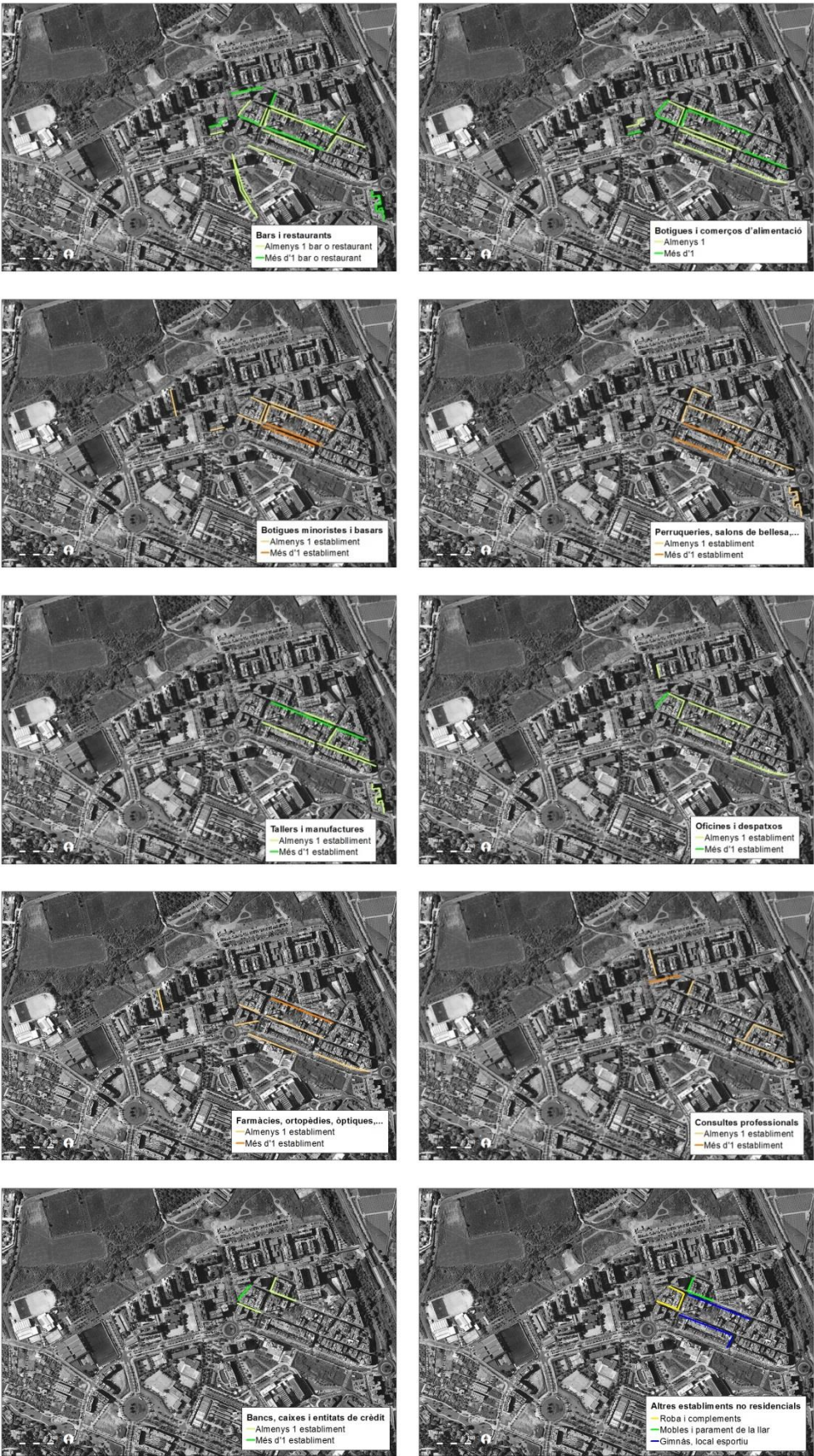
El mapa 4 mostra la ubicació dels establiments comercials, on es constata la seva elevada presència en la zona del Molí Nou i a la façana sud de Frederic Mompou.

Taula 14. Activitat dels establiments comercials. Ciutat Cooperativa, 2015.

	Recompte	Proporció
Bars i restaurants	30	24%
Botigues i establiments d'alimentació	25	20%
Botigues minoristes i basars	12	10%
Perruqueries, salons de bellesa,...	11	9%
Tallers i manufactures	10	8%
Consultes professionals (dentistes, veterinaris,...)	7	6%
Farmàcies, ortopèdies, òptiques,...	7	6%
Bancs, caixes i entitats de crèdit	5	4%
Botigues i comerços de roba	3	2%
Gimnàs i locals esportius	3	2%
Oficines i despatxos	3	2%
Botigues de mobles i parament de la llar	2	2%
Magatzem de productes i trasters	2	2%
Locutoris	2	2%
Bugaderies, tintoreries i reparació roba	2	2%
Concessionaris de vehicles	1	1%
Total edificis on es realitzen activitats comercials	125	100%

Font: IERMB

Mapa 5. Principals immobles i establiments d'ús no residencial. Ciutat Cooperativa-Molí Nou, 2015

Font: IERMB.

A partir de l'observació també s'ha pogut constatar una reducció accentuada de les activitats comercials al barri:

- S'ha observat la presència de locals i d'establiments tancats o sense ús en 21 trams de via.
- La zona del Molí Nou és la que concentra un major volum de locals tancats o sense ús.

La presència de locals i plantes baixes sense activitat està esdevenint una situació cada cop més freqüent el context urbà, on es presenten dificultats per trobar usos alternatius a aquells locals que romanen buits. Val a dir que aquesta dinàmica ha esdevingut un problema veïnal als carrer Primer de Maig i Ramon Llull, especialment en aquells trams de via que estan a tocar del carrer Joan Maragall.

Taula 15. Trams de via amb presència de locals i establiments tancats o sense ús. Ciutat Cooperativa, 2015

	Recompte	Proporció
Ramon Llull	2	29%
Joan Maragall	1	50%
Molí Nou	16	57%
Façana sud Frederic Mompou	2	40%
Can Ros	0	0%
Total trams amb locals tancats o sense ús	21	49%

Font: IERMB

Espais d'estada i de relació

Integrats en la trama residencial del barri existeixen diferents espais i elements dissenyats específicament per a afavorir l'estada, les activitats col·lectives i les relacions personals. En les pàgines que segueixen es caracteritzen aquests objectes urbans d'acord amb la seva tipologia i es descriuen algunes de les seves característiques principals:

- Els espais que tenen un major predomini dins de la trama residencial de Ciutat Cooperativa són les places. S'han comptabilitzat un total de 10 places inserides en el teixit residencial del barri, la configuració i el caràcter de les quals varia en funció del seu disseny i dels elements que les integren. Es pot fer una primera diferenciació d'aquests espais en funció del mobiliari del qual disposen, distingint entre places dissenyades específicament per a l'estada i places que han incorporat mobiliari urbà per a la infància i per a la pràctica d'esport. Pel que fa a les primeres, es tracta d'espais oberts concebuts en la majoria d'ocasions com espais de mediació entre les principals vies de comunicació i els edificis

residencials (vegeu figura 9). El trànsit perimetral de vehicles és una característica comú en el cas de les places del carrer Manuel de Falla, Mahatma Ghandi i de dues de les tres places situades al carrer Frederic Mompou. Ateses les condicions d'accessibilitat i la seva permeabilitat amb l'entorn, les principals funcions d'aquests espais estan associades a facilitar el trànsit de vianants i les activitats recreatives passives, pel que s'han habilitat algunes comoditats a través de bancs o l'arbrat viari.

Figura 9. Places dissenyades per a l'estada. Ciutat Cooperativa, 2015.

Plaça al carrer Manuel de Falla

Plaça al carrer Mahatma Gandhi

Plaça al carrer Frederic Mompou

Plaça al carrer Frederic Mompou

Altres places del barri s'han dissenyat preveient un ús més actiu per part de les persones usuàries, com ho mostra la presència de mobiliari infantil en 5 de les places (figura 10). Les àrees de joc per infants ocupen una posició central en 3 de les cinc places, que són les de més recent creació. En canvi tenen una posició perifèrica a la plaça que està al carrer Pau Casals i dins de la Plaça d'Antonio Lara. Val a dir que aquesta darrera plaça és la única que

compta amb mobiliari destinat específicament a la pràctica esportiva, concretament, 4 cistelles i dues porteries, situades totes en una pista dura i limitada mitjançant una estructura metàl·lica que ha fet que aquest espai sigui conegut popularment com “la jaula”. En tots els casos observats es constata que la permeabilitat de la plaça recreativa és menor que en les places dissenyades per l'estada, per la presència de murs, baranes o altres elements que limiten els accessos i que serveixen per protegir l'espai del trànsit de vehicles, i als usuaris de les vies perimetrals de les activitats que s'hi puguin estar generant a l'interior d'aquests espais.

Figura 10. Places que han incorporat mobiliari infantil i esportiu. Ciutat Cooperativa, 2015.

Plaça d'Antonio Lara – àrea de joc infantil

Plaça d'Antonio Lara – Pista esportiva

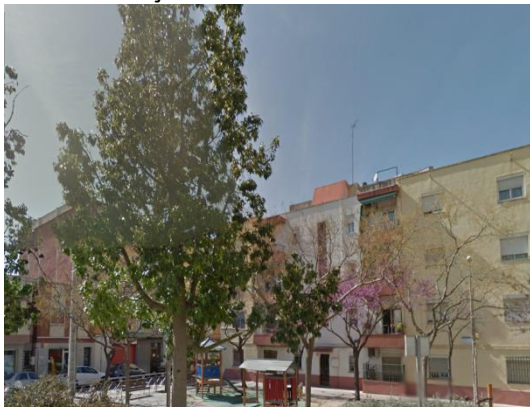
Plaça al carrer Pau Casals

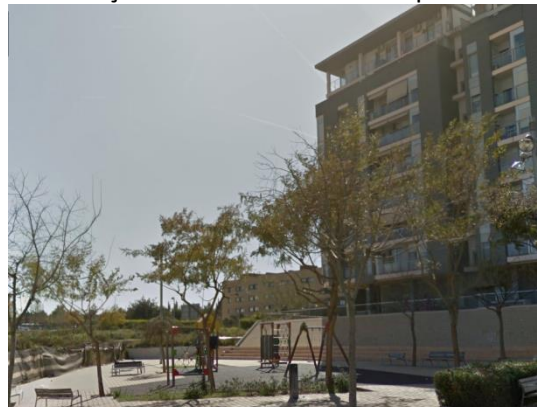
Plaça al carrer Ramon LLull

Plaça al carrer Ramon Llul

Plaça al carrer Frederic Mompou

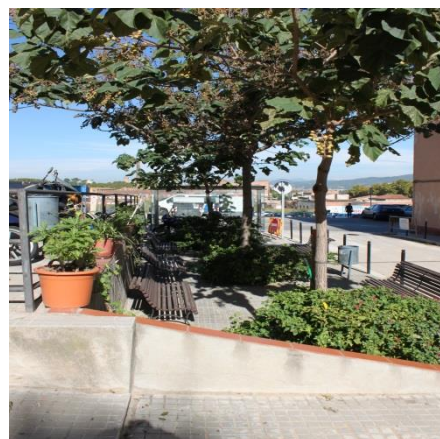
- La disposició dels edificis a la zona de Ramon Llull ha generat un espai entre blocs que, ateses les seves condicions, han fet possible transformar la seva condició inicial com espais de trànsit de persones i de vehicles, per passar a convertir-se en àrees d'estada i de relació. En el moment de l'observació, es comptabilitzen 3 trams de via adaptats i s'estava habilitant un quart per oferir un nou espai a la ciutat. A més de la presència de verd urbà, aquests espais compten amb bancs que ofereixen als vianants la possibilitat de seure i descansar o relacionar-se, en definitiva, amplia les possibilitats d'apropiació col·lectiva.

Figura 11. Condicionament dels espais entre blocs. Ciutat Cooperativa, 2015.

Espai entre blocs habitat

Apropiació veïnal d'un espai entre blocs

Font: IERMB

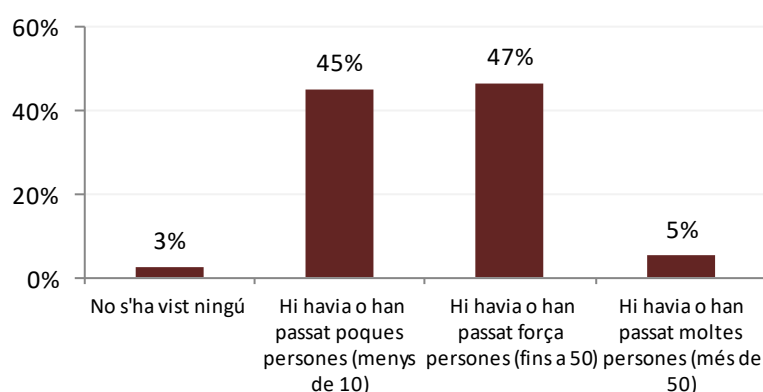
Rutines

Intensitat d'ús dels espais del barri

Un dels objectius de l'observació consisteix en analitzar de forma quantitativa els usos que es fan dels espais del barri. Es principia per analitzar la intensitat d'ús del territori a partir del recompte del número de trams de via en els quals s'han vist persones durant l'observació, tenint en consideració el seu volum i les principals característiques de la via:

- A 71 dels 73 trams de via observats es constata la presència de persones que s'estan o que passen pel carrer.
- La densitat d'ús era baixa al 45% dels trams de via, moderada al 47% dels trams i alta a 4 trams (5% del total).

Figura 12. Trams de carrer observats segons densitat d'ús. Ciutat Cooperativa, 2015

Font: IERMB

- S'observa una relació entre la intensitat d'ús de les vies per part de les persones que van a peu i la intensitat del trànsit de vehicles. En aquells trams on no s'han vist vehicles tampoc s'ha vist cap persona fent ús del carrer. Per contra, s'observa una major presència de persones en aquells trams de via amb un trànsit moderat i intens de vehicles. Val a dir que la presència de vehicles aparcats a les voreres no va en detriment d'una menor intensitat d'ús a peu de les vies.
- La intensitat d'ús dels carrers és major en aquells trams de via que alberguen usos comercials i aquells on es constata la presència de zones d'estada. En el 65% dels trams de via on hi havia comerços el nombre de persones utilitzant-lo superava les 50. Aquesta intensitat d'ús també es constata en el 70% dels trams de via que compten amb zones d'estada i per la relació.
- Pel que fa als serveis de carrer, es constata una major intensitat d'ús d'aquelles vies que compten amb la presència d'arbrat viari, i també en aquelles on hi ha situades parades de transport públic. En canvi no s'ha observat cap relació significativa amb la presència de punts de llum a la via. Això últim pot atribuir-se al fet que aquest servei afecta sobretot l'ús dels espais quan es fa fosc i la seva importància és menor durant la tarda i el dia.

Es pot considerar que els espais centrals del barri són aquells que atreuen un major nombre d'usuaris. D'aquests resultats es desprèn doncs, en primer lloc, que aquesta centralitat és compartida per persones i vehicles. En segon lloc, tot indica que els usos comercials, els espais d'estada i de relació així com les parades de transport públic actuen com a factors atractors. La intensitat d'ús de les vies on estan presents aquests elements és major que a la resta de vies.

Taula 16. Trams de via segons usos observats als edificis. Ciutat Cooperativa, 2015

	No hi havia ningú	Estaven o han passat menys 10 persones	Estaven o han passat entre 10 i 50 persones	Estaven o han passat més de 50 persones	Total
Intensitat trànsit vehicles					
Sense trànsit	8%	69%	19%	4%	100%
Trànsit lleuger	0%	39%	58%	3%	100%
Trànsit moderat i intens	0%	9%	73%	18%	100%
Cotxes aparcats voreres					
Sí	5%	40%	48%	7%	100%
No	0%	52%	45%	3%	100%
Usos comercials					
Sí	2%	33%	56%	9%	100%
No	3%	63%	33%	0%	100%
Presència zones d'estada					
Sí	0%	31%	58%	12%	100%
No	4%	53%	40%	2%	100%
Manteniment carrer					
Mal estat o moderadament bé	6%	50%	39%	6%	100%
Bon estat	0%	41%	54%	5%	100%
Enllumenat públic					
Major part de la via amb punts de llum	2%	54%	38%	6%	100%
Amb alguns punts de llum o sense punts visibles	5%	24%	67%	5%	100%
Arbrat viari					
Amb presència d'arbres	0%	30%	60%	10%	100%
No hi ha arbres	5%	56%	37%	2%	100%
Parada de transport públic					
Sí	0%	14%	71%	14%	100%
No	3%	48%	44%	5%	100%
CIUTAT COOPERATIVA	(73)	45%	47%	5%	100%

Font: IERMB

Característiques de les persones que usen l'espai i principals usos

Generalment les característiques de les persones que utilitzen els espais d'un barri no reflecteixen exactament l'estructura de població de les persones que hi viuen, almenys per cinc motius. El primer són les barreres físiques, socials i arquitectòniques que limiten l'accés a l'espai públic. El segon són les mobilitats quotidianes, doncs els barris no són sistemes tancats, pel que s'hi poden traslladar persones de fora del barri i les persones del barri poden marxar fora. El tercer motiu són les pròpies preferències, de manera que hi ha persones que prefereixen passar o estar-se en uns determinats llocs i evitar-ne uns altres. L'apropiació de l'espai per part de persones o col·lectius que no els deixen utilitzar als altres també pot contribuir a aquest ús desigual. Finalment, la inseguretat o la mala fama lloc també poden fer que s'evitin alguns llocs en detriment d'altres.

L'observació ha permès registrar les principals característiques demogràfiques de les persones que han estat vistes durant l'observació i també l'ús que feien de l'espai. Les principals característiques que s'han observat són l'edat i el sexe de les persones. Els principals usos que s'han registrat són estar de pas, estar-se al carrer, utilitzar un parc o una plaça, ja sigui de forma més passiva (com seure, passejar) o més activa (jugar, fer esport,...).

Els resultats mostren importants diferències pel que fa a l'edat de les persones que utilitzen els espais del barri. Tal i com es pot veure a la taula 17, la presència de persones en edat adulta és molt major que la de nens i nenes (34%) o població jove i adolescent (34%). És per aquest motiu que les pàgines que segueixen profunditzen en l'ús que fan de l'espai cadascun d'aquests segments de població.

Taula 17. Trams de via amb presència de persones segons grans grups d'edat. Ciutat Cooperativa, 2015

	Recompte	Proporció
Nens i nenes	24	34%
Població jove i adolescent	22	31%
Població en edat adulta	70	99%
Total trams amb presència de persones	71	100%

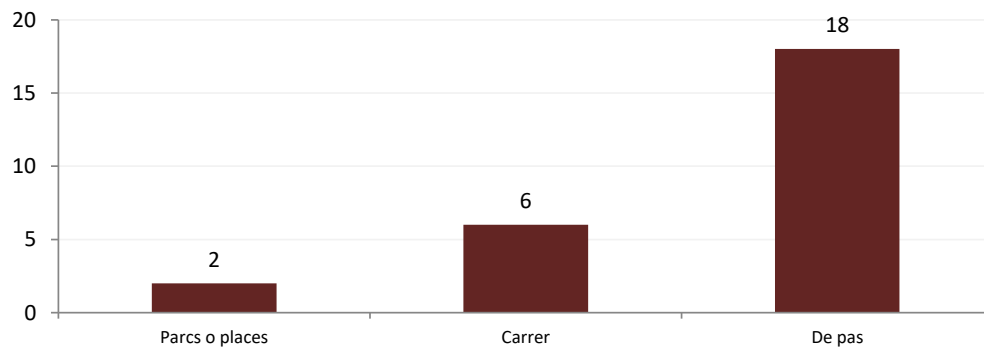
Font: IERMB

Els usos de l'espai entre els nens i les nenes

L'observació ha permès documentar la presència de nens i de nenes en 24 trams de via del barri. Concretament:

- S'han vist nens i nenes de pas a 18 trams de via.
- S'han vist nens i nenes que jugaven al carrer a 6 trams de via.
- S'han vist i nenes jugant a la plaça a 2 trams de via.

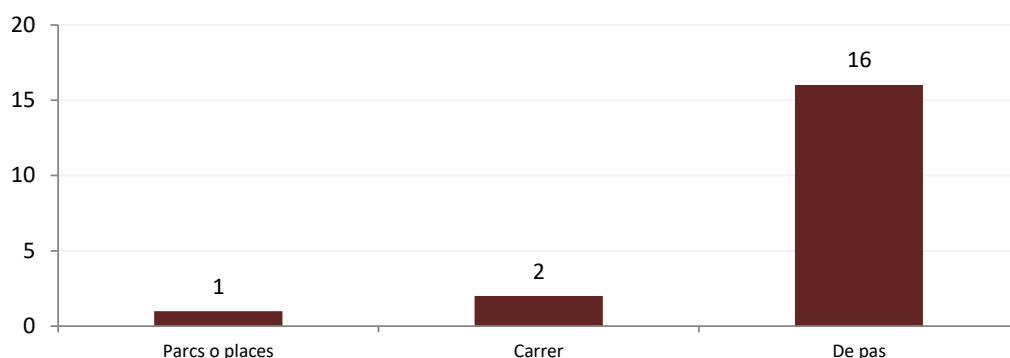
Figura 13. Recompte de trams de via amb presència de nens i nenes segons ús de l'espai. Ciutat Cooperativa, 2015

Font: IERMB

A més de saber que feien aquests nens i nenes, s'observava si es veien persones acompanyant-los o supervisant-los. Els resultats mostren que la pràctica totalitat de nens i nenes que estaven de pas pel carrer anaven acompanyats per persones en edat adulta. En canvi el grau de supervisió dels nenes i de les nenes és menor quan aquests juguen a les places o al carrer. Es pot concloure doncs, que a la infància se li atorga un major grau d'autonomia quan estan jugant als carrers i a les places, el que indica que possiblement es consideren entorns segurs i controlats, o bé que hi ha confiança en el funcionament dels mecanismes de control social informal i d'ajuda mútua en cas de necessitat o perill.

Figura 14. Recompte de trams de via amb presència de nens i nenes amb acompanyats. Ciutat Cooperativa, 2015

Font: IERMB

Els usos de l'espai entre la població jove i adolescent

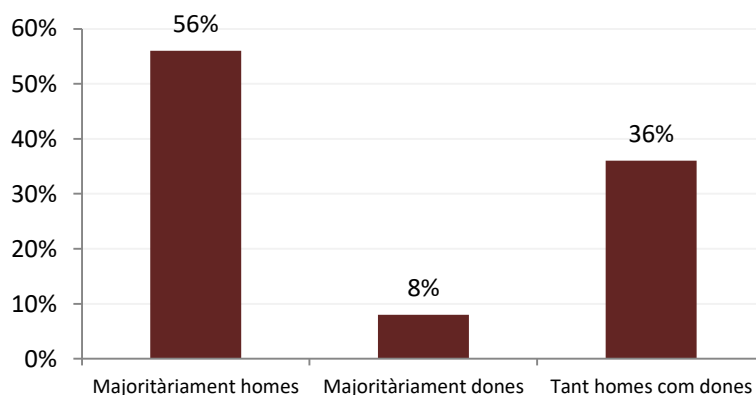
Pel que fa a l'ús dels espais per part de la població jove val a dir que s'ha constatat la presència de persones compreses en aquest segment d'edat a 22 trams de via del barri:

- A 20 trams de via s'han pogut veure persones en edat jove que estaven soles o en petits grups, de com a màxim 3 persones.
- En 1 tram de carrer aquests petits grups compartien l'espai amb grups de joves més compactes de 4 o més persones.
- En 1 tram de via s'ha pogut veure un grup compacte de joves que s'estaven al carrer.
- A aquests resultats cal afegir que en cap cas s'han apreciat signes visibles que aquests grups de persones joves es puguin caracteritzar com una banda o una tribu urbana.

Quan s'examina l'ús l'ocupació de l'espai des d'una perspectiva de gènere, els resultats mostren una tendència a la generització dels usos de l'espai per part de la població jove i adolescent. En efecte:

- En el 56% dels trams de via on hi ha joves i adolescents el sexe majoritari és el masculí.
- És molt menys freqüent la presència de grups majoritàriament formats per dones o que aquestes caminin soles (8%).
- En el 36% dels trams de carrer es podia observar que la presència de població jove atenia a criteris d'una mixtura de sexes.

Figura 15. Trams de via amb presència de població jove i adolescent segons sexe. Ciutat Cooperativa, 2015

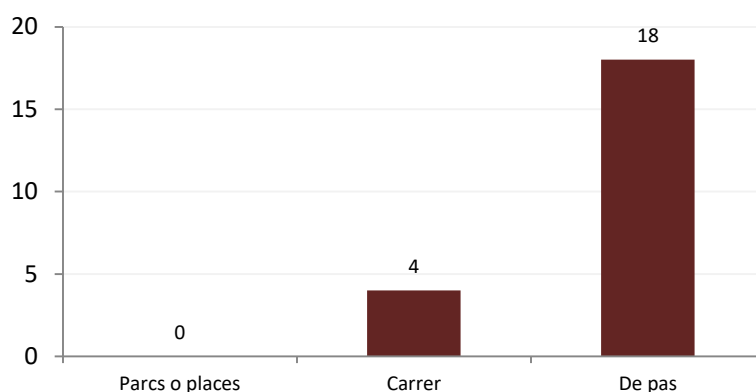

Font: IERMB

Pel que fa a les activitats concretes:

- L'ús més freqüent dels espais del barri per part de la població jove no és relacional, sinó utilitari. A 18 trams de carrer la població jove estava de pas.
- Com es pot veure a la figura 16, a l'hora de relacionar-se les persones joves semblen preferir el carrer als parcs i les places.

Figura 16. Recompte de trams de via amb presència de persones joves segons ús de l'espai. Ciutat Cooperativa, 2015

Font: IERMB

També s'han registrat les interaccions positives i negatives de la població jove amb la resta de persones usuàries del barri:

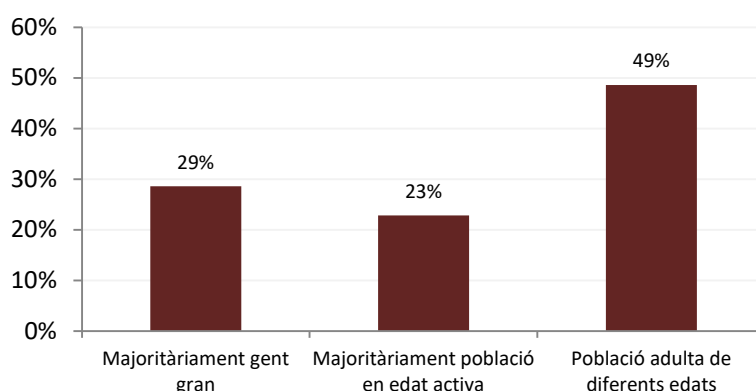
- No s'ha presenciat cap episodi d'interacció negativa, on les persones joves discutien o mostraven una actitud hostil.
- En canvi sí que s'han observat interaccions positives. A 3 trams de via s'ha pogut constatar com aquestes persones joves que estaven de pas s'han aturat a parlar o a saludar a altres persones.

Els usos de l'espai entre la població adulta

La població adulta és la que està més present en tots els espais del barri, és per aquest motiu que resulta d'interès conèixer amb major profunditat les seves característiques personals i rutines quotidianes.

- Al 29% dels trams de via on s'ha vist població adulta aquestes persones eren majoritàriament gent gran. Són menys freqüents aquells trams de via on la població adulta majoritària són persones en edat activa (23%).
- La situació més freqüent respon a una mixtura etària, amb una barreja de gent gran i població en edat activa.

Figura 17. Trams de via amb presència de població adulta segons grans grups d'edat. Ciutat Cooperativa, 2015

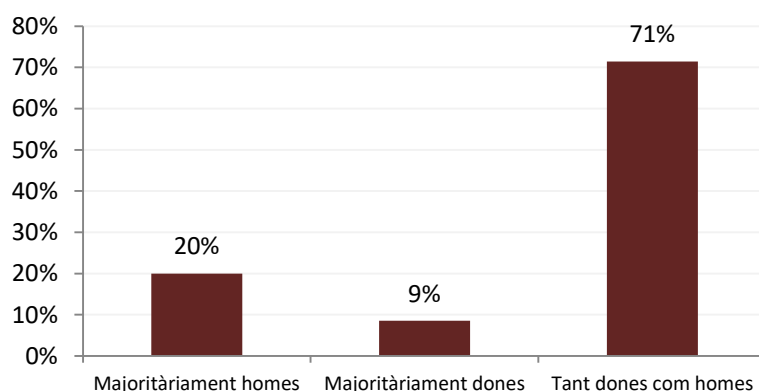

Font: IERMB

Com succeeix en el cas de la població jove i adolescent, també entre la població adulta s'observen algunes tendències que semblen indicar un ús generitzat dels espais del barri, si bé amb algunes i significatives diferències. Així:

- Els trams de via on s'aprecia la presència majoritària d'homes són proporcionalment més nombrosos que aquells trams on hi ha una presència majoritària de dones (20% i 9% respectivament).
- A la majoria de trams de carrer s'observa una mixtura de sexes (71%), que és una proporció molt més alta que la que es donava entre la població jove (36%). Tot sembla indicar que a mesura que augmenta l'edat els usos de l'espai es fan més homogenis entre homes i dones, si bé l'espai conserva part del seu caràcter andròcentric també en aquests trams d'edat.

Figura 18. Trams de via amb presència de població adulta segons sexe. Ciutat Cooperativa, 2015

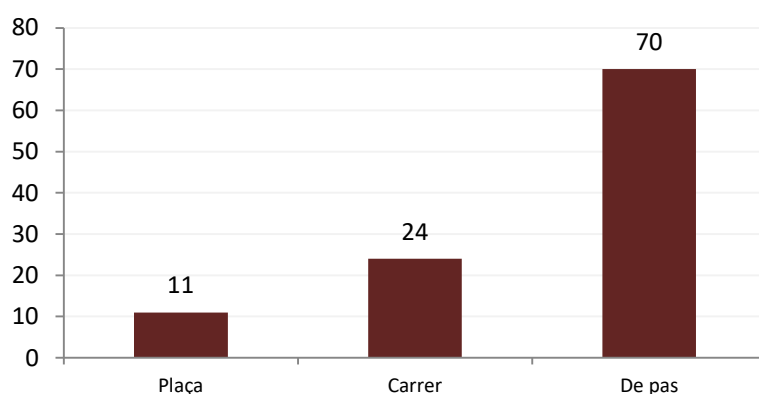
Font: IERMB

Pel que fa als usos de l'espai:

- A 70 trams de via s'ha observat la presència de persones adultes que estaven de pas.
- A 24 trams de via s'observen persones adultes parlant o relacionant-se al carrer.
- També s'observen fins 11 trams de carrer amb persones adultes que s'estan a les places.

D'aquests resultats es desprenen dues conclusions. La primera és que, com succeeix en el cas de les persones joves, els carrers i les seves voreres són els principals espais de relació al barri, de manera que és més freqüent veure persones adultes que s'estan al carrer que a les places. Malgrat això, la segona conclusió és que les persones adultes són les principals usuàries de les places del barri.

Figura 19. Recompte de trams de via amb presència de població adulta segons ús de l'espai. Ciutat Cooperativa, 2015

Font: IERMB

Quan s'observa l'edat de les persones adultes es veu que allò més freqüent és trobar una mixtura de població en edat activa i persones grans en tots els espais del barri. Tanmateix és més freqüent trobar gent gran que s'està a les places o aturades al carrer que no pas persones en edat activa. Aquestes últimes és més freqüent trobar-les de pas. Pel que fa a les relacions entre la població adulta, a 27 trams de carrer hi havia persones que estaven xerrant o que s'han aturat per saludar-se.

Taula 18. Trams de via amb presència de persones segons grans grups d'edat. Ciutat Cooperativa, 2015

	Plaça	Carrer	De pas
Majoritàriament gent gran	25%	18%	29%
Majoritàriament població en edat activa	8%	9%	23%
Població adulta de diferents edats	67%	73%	49%
Total trams amb presència de persones	100%	100%	100%

Font: IERMB

Signes de ruptura en la convivència

Indicadors de l'entorn físic

L'entorn físic del barri manifesta les conseqüències que es deriven de les dificultats que sorgeixen en la convivència, especialment en forma de deixalles i de destrosses. La presència d'aquests elements fan visibles a ulls de la població l'existència de persones afectades per problemes socials greus (per exemple en relació al consum de drogues, pobresa,...) o que s'han desviat respecte aquelles normes de convivència que es consideren comunes. La presència d'aquests elements a la via pública pot contribuir a augmentar la percepció de l'existència de problemes sense resoldre al barri, la pèrdua de confiança en alguns veïns i veïnes (als quals s'atribueix, amb raó o no, aquests comportaments). A més la persistència d'aquests elements de desordre en el temps pot contribuir a un declivi en la confiança en el funcionament dels mecanismes de control social, arribant inclús a generar inseguretat.

A partir de l'observació dels espais es possible identificar aquells elements que generalment es consideren indicadors de malestar de l'entorn residencial. Concretament se n'han registrat vuit: presència d'escombraries i brutícia, restes de "botellon", excrements de gossos, preservatius abandonats, agulles o altres restes que indiquin consum de drogues, cotxes abandonats, així com la presència de vidres trencats en cotxes o aparadors o destrosses del mobiliari urbà.

Una primera constatació és que la majoria d'aquestes situacions no s'han detectat a Ciutat Cooperativa. Pel que fa a aquelles situacions que sí s'han detectat:

- A 42 trams de via es constata la presència d'escombraries, brossa o objectes sense recollir als voltants dels contenidors o a terra.
- També són freqüents els trams de via on s'observa la presència d'excrements d'animals de companyia per terra. Aquesta circumstància s'ha donat en 18 trams, generalment de forma aïllada, si bé 2 trams es podien considerar bruts o molt bruts.
- A 2 trams de via s'ha observat la presència d'elements de mobiliari urbà trencats o en mal estat.
- També s'ha detectat un cotxe amb símptomes d'abandonament.

Les dades anteriors semblen indicar que la presència a Ciutat Cooperativa d'elements que malmeten l'entorn residencial actualment és baixa. Pel que fa a la seva distribució dins el barri, no s'han trobat zones on la concentració d'aquestes situacions fos significativament elevada.

Taula 19. Trams de via amb presència d'elements que malmeten l'entorn residencial. Ciutat Cooperativa, 2015

	Recompte	Proporció
Escombraries o objectes al voltant dels contenidors o al terra	42	58%
Excrements d'animals de companyia per terra	18	25%
Elements compartits en mal estat o trencats (fanals, bancs,...)	2	3%
Cotxes abandonats	1	1%
Total trams de via observats	73	100%

Font: IERMB

A més de les característiques anteriors, també s'ha parat atenció a la presència de pintades i cartells. Pel que fa a les primeres:

- Es veuen pintades a 34 trams de via. En un total de 27 trams es tracta de marques en forma de tag o lletra pompa.
- Hi ha 6 trams de via on els tags s'acompanyen de pintades en forma d'icones o dibuixos.
- A 3 trams de via, a més de tags s'observen missatges escrits, 2 de les quals relacionades amb el futbol (una diu únicament "FUTBOL" i l'altra "Boixos Nois"), i 1 referida a la situació social del barri.

En quant als cartells, estan presents a 57 trams de via. Pel que fa al tipus de missatge que contenen:

- Els tipus de cartell més freqüent al barri són les fulles fixades a les façanes amb oferiments comercials i ofertes diverses (classes, treball). En el moment de l'observació estaven presents a 47 trams de via dels 73 que es van observar.
- També són freqüents els anuncis d'esdeveniments culturals (presents a 19 trams), polítics (4 trams) i populars(2).
- Els fulls per recollir les lectures dels comptadors de llum gas o aigua estaven presents a 5 trams de via, i els avisos d'obres i reformes estaven presents a 3 trams.
- A més dels anteriors, també són freqüents els cartells que expressen queixes i demandes de la ciutadania. En el moment de l'observació es van detectar 2 campanyes veïnals en aquest sentit. La primera sota el lema "BASTA! De robos en el barrio", amb una presència majoritària a la zona comercial del Molí Nou. La segona campanya té a veure amb les obres de reforma que afecten especialment al carrer Primer de Maig i que s'organitza sota el lema "Sin comercio/Sin salida".

Figura 20. Cartells amb missatges veïnals. Ciutat Cooperativa, 2015.

Font: IERMB

Tant les pintades com els cartells són elements comunicatius, pel que solen ser més freqüents en aquelles vies amb una major intensitat d'ús. En canvi els missatges que expressen el malestar veïnal emergeixen amb més força en aquelles zones que es veuen més afectades pel fenomen en qüestió.

Indicadors de problemes socials

A més d'aquelles situacions que poden malmetre l'entorn físic del barri, també s'ha recopilat informació sobre aquelles situacions que visibilitzen la presència de problemes socials al barri. En total s'observaven 8 situacions: la presència de persones sense sostre o pidolant, persones espigolant dels contenidors, presència de persones practicant la venda ambulant sense permís, persones consumint drogues en públic, persones consumint alcohol a la via pública fora dels espais habilitats a aquest fi, la presència de persones amb símptomes d'intoxicació etílica o per drogues. També es demanava si durant l'observació s'havia pogut escoltar música molt alta que ocasionés molèsties.

Els resultats mostren una baixa presència d'aquestes situacions al barri. Amb tot, s'ha pogut observar:

- A 2 trams de carrer s'ha pogut constatar la presència de persones consumint drogues, i a 3 trams de carrer la presència de persones amb signes d'intoxicació etílica o per drogues.
- També s'observa la presència de persones recollint coses dels contenidors a 2 trams de via.
- Durant l'observació s'ha coincidit en 2 trams de via amb cotxes amb la música tan alta que ocasionava molèsties.

Taula 20. Trams de via amb presència de problemes socials. Ciutat Cooperativa, 2015

	Recompte
Persones recollint coses dels contenidors o les escombraries	2
Persones consumint drogues	2
Persones amb signes visibles d'intoxicació etílica o per drogues	3
Cotxes amb música alta que ocasiona molèsties	2
Total trams de via observats	73

Font: IERMB

3.2. Marxa exploratòria

Metodologia

Una marxa exploratòria consisteix en la realització d'una avaluació del territori, en especial d'aquells espais sentits com a problemàtics o insegurs, per part d'un grup representatiu de la comunitat. Es realitzen fent un recorregut (prefixat amb anterioritat o bé aleatori) i comentant les característiques d'aquells espais que poden generar sentiments d'inseguretat. De la mateixa manera, busca facilitar la proposta de solucions viables en la millora del disseny urbà i del seu manteniment que donin resposta a aquests sentiments. Aquesta metodologia sol complementar-se amb un taller de debat posterior a la marxa, on es posen en comú les opinions, percepcions i demandes de les participants, treballant sobre plànols i fotografies.

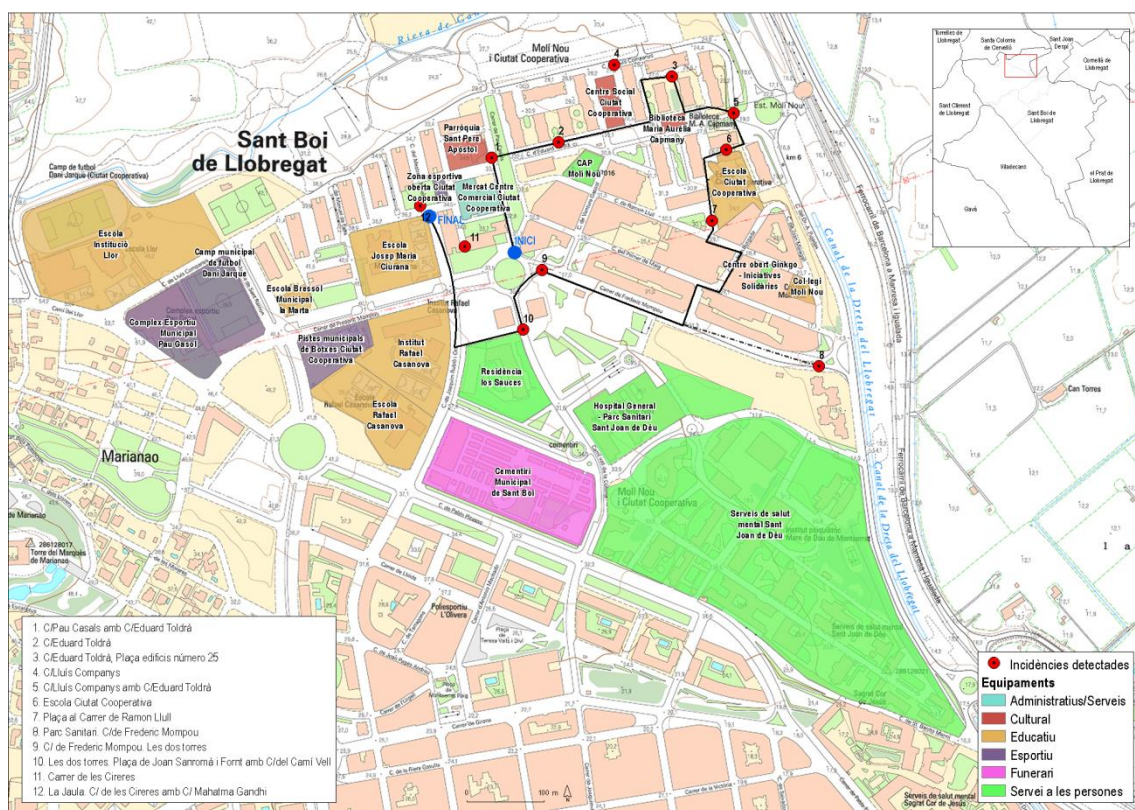
Aquesta metodologia té el seu origen a la dècada dels anys 90 al Canadà, on un grup de dones va redactar unes guies d'avaluació de la seguretat als espais des d'una perspectiva de gènere. Aquestes guies també recullen recomanacions de correccions adreçades als responsables tècnics de l'espai públic per tal de millorar l'espai públic. Posteriorment, aquestes metodologia es va anar adaptant a d'altres col·lectius (infants, gent gran, ciutadania en general o tècnics de les administracions entre d'altres) i espais (equipaments públics o parcs i jardins, per exemple).

La marxa exploratòria a Ciutat Cooperativa

El passat 22 d'octubre es va realitzar una marxa exploratòria al barri de Ciutat Cooperativa amb l'objectiu de participar, juntament amb veïns i responsables municipals, en l'observació directa del barri, especialment, de l'espai públic (il·luminació, manteniment, estat dels edificis...) així com dels espais de relació existents (equipaments, parcs o places i espais de trobada al carrer). També es va voler incidir en els conflictes o incidències que en aquests espais es generen des de la perspectiva de les persones que van participar en aquesta activitat. En aquesta marxa exploratòria hi van participar un total de 8 persones, entre elles el regidor del districte de Ciutat Cooperativa, la tècnica del barri i diversos veïns.

Així, es van fixar o determinar diversos punts corresponents a incidències detectades. Aquestes incidències poden correspondre a espais on els veïns assistents hi identificaven conflictes de convivència, que els consideraven insegurs, o espais que fan referència a problemes de disseny i manteniment. La marxa exploratòria va començar a les 10:00h al Casal de Barri de Ciutat Cooperativa i va finalitzar a les 11:45h al carrer de les Cireres, havent realitzat, per tant, un recorregut parcial del barri. Les informacions que apareixen en aquest

apartat, per tant, corresponen

a un moment concret en el temps i poden haver variat des d'aleshores (a millor o a pitjor) així com en poden haver aparegut de noves incidències.

Mapa 6. Recorregut i incidències detectades durant la marxa exploratòria

Font: IERMB

1. Carrer de Pau Casals amb Carrer Eduard Toldrà

Els veïns plantegen queixes derivades de la falta d'il·luminació de l'espai que queda darrere del quiosc ubicat entre el carrer de Pau Casals i el carrer d'Eduard Toldrà. Aquesta situació provoca certa percepció de manca de seguretat en aquesta zona quan es fa fosc, tot afavorint, segons els assistents a la marxa, la realització d'activitats delictives o de consum d'alcohol i drogues que poden causar molèsties als veïns.

2. Estat de manteniment de l'edifici social Ciutat Cooperativa

Els veïns comenten el mal estat de conservació d'alguns edificis d'aquest carrer, en especial de l'edifici social Ciutat Cooperativa. Aquesta zona forma part de la primera fase de construcció del barri Ciutat Cooperativa, i alguns edificis daten de 1960. Des de l'àmbit municipal es fa difícil la intervenció degut al règim de tinença ja que gran part dels edificis i equipaments del

barri van ser construïts en règim de cooperativa. En aquest carrer també hi trobem l'edifici social Ciutat Cooperativa on, al primer pis, hi ha diversos bars que no solen respectar els horaris de tancament a les nits amb la qual cosa ocasionen molèsties als veïns. Algun dels veïns també comenta que és probable que sigui un punt de venda i consum de drogues.

Figura 21. Vistes de l'edifici social Ciutat Cooperativa

Font: IERMB

3. Obres a la plaça del bloc d'habitatges número 25

En aquesta zona s'hi estan fent diverses actuacions urbanístiques per esponjar els espais entre els blocs d'habitatges, la peatonalització d'alguns carrers i places i la instal·lació de mobiliari urbà que afavoreixi la trobada i l'estada. Aquestes obres generen queixes per part d'alguns veïns en relació a que no resolen alguns problemes de desnivell a les entrades dels edificis, per la qual cosa continuaran havent dificultats entre la gent gran i entre la gent amb problemes de mobilitat per accedir als habitatges.

Figura 22. Obres als espais entre blocs

Font: IERMB

4. Carrer Lluís Companys

Hi ha previstes diverses actuacions a la zona que constitueix la façana oest del barri, el carrer de Lluís Companys, on hi ha edificis que presenten humitats i necessiten una reforma de les façanes i dels elements comuns. També s'està realitzant una ampliació de voreres i la construcció de diversos passos de vianants sobreelevats per reduir la velocitat dels vehicles en aquest tram de carrer.

Figura 23. Façana oest del barri, carrer Lluís Companys

Font: IERMB

5. Carrer Lluís Companys amb Carrer Eduard Toldrà

Aquest tram de carrer és una zona de vianants que connecta l'estació d'FGC amb el centre del barri i només s'hi permet l'accés als vehicles de serveis. Tot i així, alguns veïns hi accedeixen en vehicle privat tot provocant danys en les voreres. Hi havia instal·lats diversos fitons per impedir-ne l'accés però acaben sent arrencats per poder accedir-hi en vehicle. Des de la regidoria de barri està en estudi diverses opcions, per una banda instal·lar una càmera fotogràfica que identifiqui els vehicles no autoritzats que accedeixin al carrer per tal de sancionar-los. Una altra opció que es planteja des de l'Ajuntament és fer un canvi en el sentit de circulació dels carrers que en dificulti l'accés.

Figura 24. Zona de vianants

Font: IERMB

6. Escales de connexió i accés als habitatges

Es tracta d'un tram d'escaleres que connecten el carrer Doctor Pujades amb un dels laterals del CEIP Ciutat Cooperativa i, a més, és l'accés a alguns blocs d'habitatges. Aquest espai és poc utilitzat pels vianants (únicament pels qui accedeixen als habitatges), per la qual cosa dona certa sensació d'aïllament i d'intimitat, per tant esdevé un espai de trobada de joves i adolescents on consumeixen alcohol i fumen haixix. La manca de bancs on seure en aquest espai queda substituït per l'ús que se li dona a les escaleres com a seients. Aquesta situació genera queixes per part dels veïns dels blocs que donen a les escaleres per les molèsties de soroll, de residus que s'hi generen i la presència de persones desconegudes a tocar dels seus habitatges.

Figura 25. Escales de connexió i accés habitatges

Font: IERMB

7. Plaça al carrer de Ramon Llull

Es va observar un arbre malmès en el parterre de la plaça infantil, a tocar de l'accés al CEIP Ciutat Cooperativa. No està clar si va ser degut a un acte de vandalisme, per les inclemències del temps o bé

8. Parc Sanitari. Carrer de Frederic Mompou

Actualment, el carrer Frederic Mompou, ha esdevingut un dels principals carrers d'accés al barri. Darrerament s'ha instal·lat un supermercat i s'han adequat com aparcament algun dels solars d'aquest carrer. Els veïns feien incís en que els escocells dels arbres no estaven nets de males herbes.

Amb l'obertura d'alguns vials en el recinte del Parc Hospitalari Sant Joan de Déu s'ha millorat la permeabilitat i s'ha facilitat l'accés dels veïns del barri de Ciutat Cooperativa i dels de Marianao.

Figura 26. Carrer de Frederic Mompou

Font: IERMB

9. Plaça Joan Sanromà amb carrer Frederic Mompou.

Els espais oberts al voltant dels dos blocs d'habitatge disposen de zona de jocs infantils, bancs d'estada i racons formats per alguns parterres vegetals que en dificulten la visibilitat i que no permet un control social informal del que hi passa. Amb la finalització de les obres dels blocs d'habitatges hi ha la intenció d'introduir alguns canvis en la fesomia de la plaça fent-la oberta tot redefinint-ne els usos per reduir-ne les queixes i les incidències detectades.

Figura 27. Plaça Joan Sanromà amb carrer Frederic Mompou

Font: elaboració pròpia

10. Dos torres. Plaça Joan Sanromà i Forn amb Carrer del Camí Vell de la Colònia

En els baixos dels dos edificis d'habitatges hi ha uns espais buits que esdevenen, sobretot les nits d'estiu, llocs on es practica el consum d'alcohol i drogues a la via pública. El disseny dels dos blocs d'edificis, sense comerços o qualsevol altra activitat en els baixos, però amb diversos racons i espais cecs, facilita que sigui un espai on s'ajunten joves per estar-s'hi (en ocasions consumint alcohol i altres substàncies prohibides), tot provocant soroll i queixes dels veïns. Arrel d'aquestes incidències la comunitat de propietaris dels blocs van optar per tancar els baixos amb unes reixes que hi impedissin l'estada.

Figura 28. Perspectives dels espais situats als baixos dels edificis.

Font: elaboració pròpia

11. Carrer de les Cireres

Es tracta d'una plaça interior a tocar del mercat del barri i de la deixalleria d'aquest. Durant el dia hi ha un trànsit de vianants important degut als locals comercials, els bars de la plaça i perquè connecta de forma directa la zona nord del barri amb la zona sud, però als vespres aquesta activitat es redueix. A més, es percep que no hi ha prou il·luminació, o la que hi ha, queda esmorteïda per les branques dels arbres de la plaça, per la qual cosa no ajuda que hi hagi una bona percepció de seguretat.

Figura 29. Plaça adjunta al mercat.

Font: elaboració pròpia

12. Pista esportiva oberta *La Jaula*

Els veïns comenten que la pista esportiva oberta, coneguda popularment com la *jaula*, sol generar conflictes relacionats amb l'ús d'aquest espai. Els veïns assistents a la marxa afirmen que s'hi sol consumir alcohol i d'altres drogues, especialment els caps de setmana. A més, no es respecta l'horari d'ús de l'espai (de 22h a 8h) provocant molèsties en el descans dels veïns dels blocs dels voltants ocasionades pels soroll. També es comenta la problemàtica existent en aquest espai ja que es dona una monopolització de la pista per part d'alguns col·lectius en detriment d'altres grups més febles.

Figura 30. Pista esportiva oberta *la jaula*

Font: elaboració pròpia

4. Les opinions del barri

4.1. Equipaments del barri

Durant els mesos de setembre i d'octubre s'han realitzat 6 entrevistes semiestructurades a responsables i personal tècnic d'equipaments o de serveis ubicats al barri: centres escolars, centres de salut, equipaments culturals o tècnics de l'ajuntament amb l'objectiu de veure quina ha estat l'evolució del barri en els darrers anys, les seves potencialitats i les problemàtiques d'aquest.

- Regidor delegat al barri Ciutat Cooperativa,
- Infermera d'atenció comunitària del CAP Molí Nou-Ciutat Cooperativa,
- Cap d'Estudis i Directora del CEIP Ciutat Cooperativa,
- Cap d'Estudis de l'IES Rafael de Casanova,
- Directora de la biblioteca Maria Aurèlia Campany, i
- Tècnica de Barri.

Arrel de les converses mantingudes amb aquests professionals s'organitza la informació de la següent manera:

Evolució del barri

El barri es va construir originàriament per acollir els treballadors que van venir a l'àrea metropolitana de Barcelona com a mà d'obra a la dècada dels anys 60. Principalment es van establir els obrers que participaven en la construcció del Carrilet (actualment Metro del Baix Llobregat) i les seves famílies, degut al baix preu dels habitatges. Actualment, el perfil de població del barri ha canviat. Hi ha hagut un envelliment progressiu dels veïns inicials combinat amb la incorporació d'un gran número de població immigrant, principalment magrebins i sud-americans, atreta pel baix preu del pisos (tant dels lloguers com del preu de venda). En el seu procés d'emancipació, els fills dels primers veïns solen sortir del barri en busca d'un habitatge amb millors condicions, sigui en d'altres zones de la ciutat o bé en municipis veïns. Per contra, es constata que el barri no aconsegueix esdevenir un pol d'atracció residencial o comercial per a d'altres col·lectius com joves que s'emancipen per primera vegada, emprenedors que volen obrir un nou comerç, etc. Aquesta dificultat per atraure o retenir joves al barri degut a la falta d'habitatges de qualitat té efectes indirectes en no poder garantir un relleu generacional dins de les entitats i associacions del barri que permetin continuar amb les seves activitats.

En els darrers anys, des de l'Ajuntament de Sant Boi, s'han redactat diversos plans de millora urbanística i social del barri encabits en diferents plans i programes (Pla de Barris, per

exemple) amb l'objectiu de millorar les condicions del barri però no s'han acabat de dur a terme. També cal destacar que s'han produït diverses actuacions urbanístiques per a millorar l'accessibilitat als edificis (instal·lació d'ascensors en aquells blocs que no en disposen) i la connectivitat del barri amb la resta de Sant Boi (obertura de nous vials, construcció d'edificis en el Parc Sanitari, etc.). Aquestes obres són valorades molt positivament perquè trenquen amb l'aïllament amb què es trobava el barri respecte la resta del municipi.

Entre algunes de les persones entrevistades es considera que continua sent un barri poc atractiu visualment i catalogat com a *ciutat dormitori*, de manera que durant els caps de setmana el barri esdevé un desert. D'altres persones consultades creuen que el barri ofereix tots els serveis quotidians que un veí pot necessitar, per la qual cosa no li és necessari sortir-ne per realitzar les seves gestions (comerços, salut, entitats bancàries, centres escolars, etc.).

El sentiment de pertinença en el barri

Totes les persones entrevistades coincideixen en que l'ambient que es respira al barri és més similar al d'un poble on tothom es coneix que no pas al d'un barri d'una ciutat amb la població de Sant Boi. El fet que la configuració urbanística del barri disposi de zones de vianants entre els blocs d'habitatges, uns habitatges de superfície reduïda i poc trànsit de vehicles permet que hi hagi un ús intensiu de l'espai públic, que en ocasions provoca conflictes per la diversitat d'usos possibles (joc, estada o comerç, per exemple).

Es constata, però, que hi ha una part important de la població d'origen immigrant amb una elevada mobilitat residencial i amb poc arrelament al barri, únicament en fan un ús residencial subjecte a la proximitat al lloc de treball. En canviar de lloc de feina o trobar un habitatge de lloguer més assequible solen traslladar-s'hi, trencant els vincles amb la xarxa de relacions del barri o els processos educatius dels fills a nivell escolar, tot reiniciant de nou aquests processos en el barri on se situa el nou habitatge. Aquest perfil de veí fa que certes dinàmiques de participació en el teixit associatiu del barri o de convivència sigui molt dèbils o no es realitzin.

Problemàtiques del barri

Envel·liment de la població. En ser un barri de nova construcció a la dècada dels anys 60 i poblar-se bàsicament de parelles joves en aquell moment, el barri s'està trobant amb un progressiu envelliment dels seus veïns. Aquesta situació que afecta una part important dels veïns planteja problemes relacionats amb la mobilitat per aquest col·lectiu. Molts d'ells no poden sortir de casa perquè els seus edificis, tot i la inversió realitzada en instal·lar ascensors, no en disposen. Aquest envelliment també té conseqüències en la salut del col·lectiu (degut en alguns casos a unes pensions de jubilació insuficients i en d'altres ocasions a qüestions

relacionades amb dinàmiques pròpies de l'edat: soledat, malalties, alimentació deficient, etc. . També s'ha observat que hi ha un numero important de veïns que, a més, viuen sols i que presenten una manca important d'interaccions socials ja que la família no pot fer-se'n càrrec o directament se'n desentenen.

Des de l'Institut de Secundària es promouen trobades intergeneracionals entre els alumnes del centre i els avis residents a la residència Los Sauces per a dur a terme algunes activitats de forma conjunta, com recitar contes i poemes el dia de Sant Jordi.

Convivència als blocs d'habitatges. Les diverses persones consultades consideren que en general al barri hi ha una bona convivència entre veïns. La tipologia d'habitatges, força homogènia, no dóna lloc a segregacions urbanes doncs es tracta de blocs de pisos molt similars. Els problemes més grans deriven de la desconfiança que genera la població nouvinguda entre aquells que porten més temps vivint al barri. Altra problemàtica detectada són les molèsties que genera la falta d'un horari regulat en el col·lectiu nouvingut, doncs, en ocasions, provoquen sorolls i molèsties als veïns durant l'horari de descans.

També es planteja com un problema, tot i la seva aparent invisibilitat, l'ocupació d'habitatges (principalment, propietat de bancs) i la sobreocupació. Des de diferents serveis es comenta que en els darrers anys s'ha observat que hi ha hagut un augment de casos de pisos ocupats al barri. Aquesta situació genera preocupació a les comunitats de veïns ja que suposa la incorporació de persones i grups desconeguts en unes comunitats on tothom se sol conèixer i mantenen sòlides relacions de veïnatge. No totes les ocupacions d'habitatges han de suposar un augment de la inseguretat dels veïns, ja que en algunes d'aquestes ocupacions els nous residents paguen els rebuts de la comunitat i es respecten els horaris i normes que puguin haver acordat els veïns amb anterioritat. En d'altres casos, però, sí que es comenta la sensació d'impotència dels veïns quan veuen que persones que han ocupat els habitatges no respecten aquestes normes i mantenen la música elevada durant tot el dia, no estan al corrent de les quotes de manteniment de la comunitat o no respecten el descans dels veïns.

Manca d'espais i serveis adreçats a infants i joves durant el seu temps lliure. Aquesta situació, juntament amb uns carrers peatonalitzats i amb poc trànsit de vehicles, es tradueix en una important presència d'aquests col·lectius al carrer que es veu encara més accentuada pel fet que els alumnes de l'IES fan jornada intensiva i no tenen un espai on passar el temps o realitzar activitats a la tarda.

Per corregir aquesta situació, s'han desenvolupat diverses iniciatives com esplais diaris, espais per joves entre d'altres però no han acabat de tenir èxit degut a la baixa assistència de joves registrada, la manca de recursos (humans i econòmics) o per la pròpia idiosincràsia d'adolescents i joves que no volen implicar-se o vincular-se de forma regular a projectes d'aquestes característiques. En aquests moments, des de la regidoria del barri s'està revisant els diversos projectes i avaluant els canvis necessaris a fer per tal de donar resposta a les necessitats d'aquests col·lectius (edats, horaris, format, etc.).

4.2. Entitats i associacions del barri

S'han realitzat entrevistes a 6 entitats i associacions del barri de Ciutat Cooperativa de diferents àmbits: veïnal, gent gran, esportiva i de joves. També s'ha realitzat una entrevista a una veïna del barri que col·labora amb diversos projectes i entitats, entre ells la Botiga solidària d'Aliments de Sant Boi¹.

- Associació de Veïns de Ciutat Cooperativa-Molí Nou
- Associació de Gent Gran Ciutat Cooperativa-Molí Nou
- Centre Recreatiu Ciutat Cooperativa
- Associació Partteló
- Club d'Escacs Ciutat Cooperativa-Molí Nou
- Associació de Dones Esclat, i
- Botiga solidària d'aliments.

Es tracta d'entitats amb diferents trajectòries dins del barri, algunes amb 40 anys d'existència (l'Associació de Veïns va ser fundada el 1975, per exemple) i d'altres amb un recorregut més limitat en el temps (Associació Partteló fundada el 2013). Totes les entitats tenien originàriament el seu àmbit d'actuació en el barri (a excepció de la Botiga Solidària d'Aliments) i actualment continuen treballant a nivell de barri a excepció del Centre Recreatiu que ha anat creixent en els darrers anys i actualment el seu àmbit d'actuació és a nivell de tota la ciutat de Sant Boi.

Pel que fa al volum de socis, les dues entitats més grans serien l'Associació de Veïns (560 socis) i l'Associació de Gent Gran (550 socis). Els segueixen l'Associació Partteló amb un centenar d'inscrits, el Centre Recreatiu (80 socis majors d'edat i uns 200 en total si es comptabilitzen els menors d'edat) i, finalment, el Club d'Escacs (35 socis). La Botiga Solidària d'Aliments de Sant

¹ S'ha realitzat l'entrevista a aquesta veïna perquè podia aportar informació, gràcies a la seva trajectòria personal i professional i la seva participació en diverses entitats i associacions del barri i de la ciutat, de les qüestions relacionades amb la convivència a nivell tant de barri com de ciutat.

Boi, per les seves característiques no es pot considerar ben bé com associació, està formada per una persona contractada i dona servei a unes 425 famílies aproximadament.

Finalment, els principals mitjans de difusió utilitzats per les entitats per donar a conèixer les seves activitats i contactar amb els associats difereixen, algunes utilitzen únicament mitjans electrònics (correu electrònic o xarxes socials) i d'altres basen la difusió de les seves activitats en el boca-orella o en cartells a parets i taulells d'anuncis distribuïts pel barri.

Taula 21. Resum de les entitats entrevistades

Entitat	Any de fundació	Nº Socis	Àmbit d'actuació	Mitjans de difusió
Associació de Veïns de Ciutat Cooperativa-Molí Nou	1975	560	Barri Ciutat Cooperativa - Molí Nou	Boca-orella, cartells i avisos a les bústies
Associació de Gent Gran Ciutat Cooperativa-Molí Nou	1986	550	Barri Ciutat Cooperativa - Molí Nou	Programa de socis i taulells d'anuncis al barri
Centre Recreatiu Ciutat Cooperativa	1980	200 (80 majors d'edat)	Originàriament Barri Ciutat Cooperativa - Molí Nou, actualment tot el municipi	Xarxes socials, twitter i Facebook
Associació Partteló	2013	100	Barri Ciutat Cooperativa - Molí Nou	Xarxes socials (twitter i Facebook), boca-orella
Club d'Escacs Ciutat Cooperativa-Molí Nou	1984	35	Barri Ciutat Cooperativa - Molí Nou	Pàgina web, Facebook, Twitter i llista de correus electrònic.
Botiga solidària d'aliments	2010	425 usuaris aprox.	Tot el municipi de Sant Boi de Llobregat	Boca-orella, derivació des de Serveis Socials del municipi
Associació de Dones ESCLAT	1991	500	Barri Ciutat Cooperativa - Molí Nou	Boca-orella i xarxes socials (Facebook)

Font: IERMB

Empoderament d'entitats

Les diferents entitats consultades comenten que la relació amb l'Ajuntament és en termes generals bona, fluida i de col·laboració. De fet es manté una interlocució amb l'administració a dos nivells: per una banda, mitjançant algun dels espais de participació existents i previstos per les entitats: Consell de Barri, Pla de Desenvolupament Comunitari o bé consells o taules sectorials. En un segon nivell, a partir de la relació amb els tècnics municipals de les diferents àrees que recolzen i donen suport a la gestió diària de les entitats (sol·licitar i justificar les subvencions, canalitzar les demandes dins de l'Ajuntament, etc.

També es percep una resposta positiva per part de l'Ajuntament quan les entitats organitzen alguna jornada o acte que requereix un cop de mà en qüestions d'infraestructura i de logística. En aquests casos, també hi ha una actitud de col·laboració per part de l'Ajuntament. Aquesta predisposició a la col·laboració, però, no amaga que els tempos de l'administració no sempre

s'ajustin a les necessitats que plantegen les entitats. Per exemple, la necessitat d'un espai més ampli per donar resposta a la demanda d'alguna de les entitats, o la prolongació de les obres de construcció del nou CAP provoquen certa temporalitat i precarietat en les activitats que organitzen les entitats.

Aquesta bona relació amb l'Ajuntament s'ha mantingut en el temps i, segons les entitats, ha estat així des de sempre. Si bé algunes d'aquestes tenen un tarannà més reivindicatiu i combatiu i tenen en la millora del barri la seva raó de ser, per la qual cosa en ocasions la seva relació amb l'Ajuntament pot haver estat tensa, d'altres associacions tenen una relació més cordial. Ara bé, aquesta bona relació i interlocució amb l'Ajuntament no implica que entitats i administració coincideixin en el fons de les qüestions i les prioritats per resoldre els problemes del barri, per la qual cosa es considera que, tot i el suport moral que les entitats reben de l'Ajuntament, algunes reclamen que caldrien més fets concrets per part de l'administració local: visites presencials a les entitats, xerrades informatives, etc.

Aquesta interlocució de l'entitat amb l'Ajuntament es realitza normalment per part d'algun membre de la junta (president, vicepresident o vocal). Segons el tema a tractar, la interlocució amb l'Ajuntament seria amb el Regidor de Districte o bé amb els tècnics municipals de les diferents àrees (esports, gent gran, serveis socials, etc.).

La col·laboració que reben de l'Ajuntament depèn molt de les necessitats de l'entitat i es tradueix en diferents nivells de suport: des de la cessió d'espais (sales al Casal de barri o pistes esportives), al pagament de les factures de subministres (aigua, llum, telèfon), la difusió de les activitats al web de l'Ajuntament o bé la subvenció per poder continuar amb la seva tasca com entitat. En general, es considera que és relativament senzill obtenir permisos per a la realització d'esdeveniments i actes, tant a l'espai públic com en els locals de l'Ajuntament (Casal de barri, per exemple).

L'Ajuntament contempla diversos instruments de participació de les entitats: Consell de Barri, Consell de la Mobilitat, Comissió de Festes, Comissió de Via Pública, Consell de l'Esport, Pacte Local per la Inclusió i la Cohesió Social (PLICS), la Fira d'entitats, entre d'altres. En aquest sentit, la majoria de les entitats consultades participen en un o més d'aquests espais tot fent-ne una valoració prou positiva.

Les entitats valoren de forma positiva l'oportunitat que aquests espais de participació brinden per fer arribar les seves necessitats a l'administració. Com a aspectes a millorar plantegen diferents qüestions ja que consideren que tot és millorable. Per una banda, motivar a la resta

d'entitats que no hi participen a fer-ho, a fi i efecte d'enriquir els debats. Per altra banda, augmentar la freqüència d'alguns dels espais de participació (alguns d'aquests fòrums només es reuneixen 1 cop l'any). Finalment, i admetent una part de responsabilitat, algunes associacions reconeixen que en alguns d'aquests espais les entitats només vetllen per reivindicar les qüestions que afecten al seu propi interès, sense vetllar per millorar el benestar comú de totes les entitats del territori. Cadascuna va a la seva, sense uns objectius comuns que permetin fer un front comú en defensa de les entitats davant de l'Ajuntament.

Participació dels veïns en les entitats

Totes les entitats perceben que el teixit associatiu del barri és conegut per part dels veïns, sobretot aquelles entitats constituïdes fa més anys. Tot i així, algunes entitats consideren que no totes les associacions del barri són representatives o són gaire actives en la defensa dels interessos dels veïns. A més, hi ha alguns col·lectius de veïns que no solen participar en les entitats del barri, en especial els joves i la població immigrada. Per contra, hi ha la percepció entre alguna de les entitats consultades que el col·lectiu de dones participa amb major intensitat que els homes en les associacions.

Aquest coneixement dels veïns de les diferents entitats i associacions del barri no sempre es tradueix en una major participació en aquestes. Les entitats consideren que la participació en associacions és menor del que els agradaria tot i que, tenen el pressentiment que aquesta participació és superior al barri de Ciutat Cooperativa que a la resta de barris de Sant Boi.

A nivell concret, les entitats consultades comenten que tenen la percepció que són conegudes a nivell de barri, en molts casos de ciutat i, fins i tot, de comarca ja que la majoria de les entitats participen en coordinadores i plataformes amb altres entitats a diferents nivells (local, comarcal o català).

La gran majoria dels socis i participants en les activitats de les associacions són del mateix barri, tot i que en algunes activitats (balls, tallers de memòria o jornades esportives) hi acudeixen veïns d'altres barris de Sant Boi. També es comenta que alguns dels socis de les entitats vivien al barri però van traslladar el seu domicili a d'altres barris o municipis. Tot i aquest canvi de domicili, continuen sent-ne socis i mantenen el vincle amb l'entitat tot participant en les activitats que organitza.

Pel que fa als col·lectius més difícils d'implicar en les entitats, es refereixen principalment als joves i als immigrants. En el primer col·lectiu es comenta que alguns d'aquests joves no participen en les entitats, tot i que molts d'ells no estudien ni treballen i tenen certa

disponibilitat de temps. En el cas dels joves que sí participen en alguna de les entitats, ho solen fer només en activitats puntuals i molt concretes en el temps: campanya de Nadal, pessebre vivent o caga-tió principalment, no solen allargar gaire més la col·laboració. En el cas de la població d'origen estranger, s'observa que poden ser diverses les raons d'aquesta manca d'implicació en el dia a dia de les entitats: manca de recursos econòmics per pagar l'equipament o les fitxes de la federació (en el cas de les entitats esportives), en d'altres casos podria justificar-se per una manca de cultura de participació.

Activitats de les entitats

Totes les entitats coincideixen en que la Festa Major és el principal esdeveniment lúdic del barri, seguit de les Festes de Nadal (amb el tió, el pessebre vivent o la cavalcada de Reis) i el Carnestoltes. Alguna altra entitat fa esment de la Fira de la Puríssima. En aquestes festes la majoria de les entitats del barri es bolquen a organitzar activitats amb l'ajuda de veïns voluntaris que donen un cop de mà. També es busca la implicació del teixit comercial del barri de manera que s'impliqui a més sectors. Així com abans les entitats assumien la major part de la feina d'organització de la festa major, actualment, el suport que es rep de l'Ajuntament és considerable, bàsicament en qüestions relacionades amb la logística (equips de so, tarimes i escenaris, cadires i taules...) vehiculat en gran mesura mitjançant la figura de la tècnica de barri.

El desenvolupament i funcionament de les entitats en el dia a dia es basa principalment en la feina dels voluntaris que assumeixen l'organització de tallers, la gestió de les subvencions, etc. En ocasions, també hi ha la col·laboració entre les entitats quan alguna activitat és extraordinària (per exemple la celebració de l'aniversari de l'entitat) i la resta d'entitats col·laboren en preparar-ho. Molt poques de les entitats contactades disposen de personal contractat per a la gestió del dia a dia de l'organització així que la major part de les tasques es realitzen amb voluntaris.

Implicar a veïns en la preparació de les activitats sol ser una tasca complicada. A vegades perquè no es té capacitat per fer-ho, d'altres perquè no se sap fer millor o bé perquè la implicació en el desenvolupament de l'entitat suposa dedicar-hi moltes energies... però al cap i a la fi, costa que els veïns participin de manera regular en l'organització i desenvolupament d'activitats. D'altres entitats amb equips de voluntaris més joves consideren que la preparació o la organització d'activitats, però, no és la tasca més difícil amb que es troben les entitats. En ocasions, comunicar i donar a conèixer aquestes activitats és la feina més complicada per aconseguir que la gent acabi participant en els actes que s'han organitzat.

El seguiment de les activitats és molt variat, algunes activitats ja són tradició al barri: torneig obert d'escacs, sessions de ball per la gent gran, o el festival Holi que són seguides per força gent. En canvi, altres activitats tenen un seguiment menor. De fet, alguna entitat comenta que els seus responsables han desenvolupat una alta tolerància a la frustració en veure la poca assistència i participació obtinguda a l'organització d'activitats. Per tant, no només hi ha dificultats a l'hora de preparar activitats sinó també per aconseguir que acudeixi gent a participar-hi, especialment en les entitats constituïdes més recentment o aquelles que estan orientades a perfils com els joves. En aquests casos, es destaca que hi ha una variabilitat constant amb aquest col·lectiu, tant poden venir en gran número a participar de les activitats com no assistir-ne a cap, depèn molt dels grups constituïts i de la continuïtat d'aquests respecte de les activitats proposades i de les dinàmiques de l'entitat.

Tot i aquestes qüestions hi ha la percepció que, en general, és un barri on els veïns solen participar en major o menor mesura en els actes que s'organitzen.

Hi ha una gran diversitat de canals per comunicar la realització d'activitats, el més utilitzat al barri és sens dubte el boca-orella, molt útil en territoris on la gran majoria de la gent es coneix. La majoria d'entitats també van incorporant les noves tecnologies i fan ús de les xarxes socials (facebook o twitter), el correu electrònic o els cartells penjats en parets anunciant actes i esdeveniments organitzats des de les entitats. Segons el perfil d'usuari a qui s'adreça l'entitat i l'activitat a realitzar, es poden utilitzar altres mitjans com els passa-classes (per comunicar activitats o esdeveniments als alumnes de primària i de secundària) o bé enviar correus electrònics amb el missatge a intermediaris per fer-ho arribar als destinataris finals (per exemple, enviar un correu a les AMPA's de les escoles del barri informant que comencen els cursos de l'escola d'escacs, a fi i efecte que el facin arribar a la resta de les famílies de l'escola).

Xarxes de suport i de reciprocitat

Totes les entitats consultades coincideixen en l'elevat sentiment de pertinença que els veïns del barri de Ciutat Cooperativa tenen així com l'orgull de residir-hi. El barri té clarament definits els seus límits geogràfics, a més, el fet de ser un barri relativament nou i de nova construcció fa que molts dels seus veïns hi visquin des del moment en que va finalitzar-ne la seva construcció, això fa que, juntament amb algunes lluites veïnals per reclamar millores al barri, reforci el sentiment de pertinença dels seus veïns, ja de per sí força elevat.

Pel que fa a les relacions entre els veïns del barri hi ha la percepció que en termes generals hi ha una bona convivència a nivell de barri, en certa manera perquè hi ha el convenciment que

tothom es coneix, al menys de vista, i se sap en quin bloc es viu. Cal tenir en compte que encara hi ha un volum important de veïns del barri que hi viuen des del moment en que es va començar a construir. Tot i així es reconeix que, en ocasions, hi ha alguns punts de fricció sobre l'ús de determinats espais del barri o sobre els horaris.

Hi ha problemes de convivència i de seguretat que van i vénen, a temporades. Fa uns mesos hi van haver problemes de robatoris a botigues per part de dos persones que tothom coneixia i que va quedar resolt amb la intervenció policial. També hi ha hagut algunes qüestions relacionades amb l'apropiació per part de diversos grups de la pista esportiva coneguda com *la jaula*. També es comenta l'ús que alguns joves fan de l'espai, especialment dels racons i espais amb menys trànsit de persones (escales i terrasses d'accés als blocs d'habitatges) on s'hi fa consum d'alcohol i drogues. A més, degut a la proximitat als habitatges provoca molèsties als veïns que volen descansar. En aquests moments, sembla que una de les qüestions que més preocupa als veïns del barri és la problemàtica dels pisos ocupats i com això afecta a les relacions de les comunitats de veïns generant pors i molèsties en general.

Una de les persones entrevistades considera que els valors vénen marcats culturalment i al barri hi conviuen diverses cultures. No obstant, sí que considera que els valors de les diverses comunitats són els mateixos tot i que, possiblement, amb un ordre de prioritats diferent. Una altra qüestió és com el desconeixement molts cops crea por i com aquesta por fa difícil la convivència. A mesura que més temps fa que una comunitat està instal·lada al barri, la gent del barri més la coneix i més interrelació hi ha.

En general, les activitats organitzades per les entitats no solen rebre queixes dels veïns, bàsicament perquè es realitzen en espais dedicats a entitats, perquè els horaris per realitzar-les no molesten el descans dels veïns o bé perquè directament no provoquen sorolls.

Reptes de futur

Els principals reptes del teixit associatiu que plantegen les entitats del barri es basen principalment en reclamar l'ampliació de les instal·lacions del casal de barri, actualment saturades i sense la possibilitat de fer-hi més activitats. Un segon repte seria una major cohesió per part de les entitats del barri per tenir més força a l'hora de reivindicar millores davant de l'Ajuntament, evitar que cada entitat vagi per lliure.

Cada entitat afronta reptes segons la seva casuística, però algunes coincidències serien principalment assegurar la supervivència de l'entitat (especialment les més noves o amb menys socis) i garantir un creixement sostingut i assumible segons els recursos disponibles. Un

segon repte per part de les associacions és el d'afrontar la regeneració de les juntes de les entitats, incorporant gent nova amb noves perspectives i formes de fer. Finalment, promoure la participació dels joves i de la comunitat immigrant a les activitats de les entitats també és el tercer repte que cal afrontar segons algunes de les entitats consultades.

Finalment, una vegada el barri s'ha connectat urbanísticament amb la resta de la ciutat mitjançant les actuacions entorn a l'Hospital de Sant Boi i els nous vials de connexió, els nous reptes del barri passarien, segons les entitats consultades, per la necessitat d'una reforma urbanística (emparada en un Pla de Barris o en un Fons Feder) de millora dels espais del barri i, a nivell més social, crear un servei adreçat a infants, adolescents i joves que els ofereixi un espai de trobada alternatiu al carrer.

4.3. Col·lectius de joves i dones

En paral·lel a les entrevistes a entitats, associacions i equipaments del barri, s'han realitzat dues entrevistes grupals a dos col·lectius específics: dones d'origen magrebí que realitzen un curs d'àrab i alumnes de 4t d'ESO de l'IES Rafael de Casanova. El col·lectiu de joves-adolescents i el de la comunitat immigrant havien estat citats en diverses ocasions a la resta d'entrevistes i, per aquest motiu, es va optar per ampliar la informació de primera mà preguntant directament a integrants d'aquests grups mitjançant entrevistes grupals.

La dinàmica del barri

La majoria de les persones entrevistades són nascudes al barri o bé la major part de la seva vida hi ha residit, això fa que tinguin una visió privilegiada del barri, de la seva evolució i de les dinàmiques que s'hi desenvolupen.

El grup d'adolescents comenten que el barri té mala fama en el conjunt de la ciutat i fins i tot de certa marginalitat. Ho associen al fet que hi hagi una major presència de col·lectiu immigrant i la manca d'arrelament d'aquest. Consideren que una vegada vagin quedant menys veïns *originaris* del barri, que hi viuen des de que es va començar a construir, s'anirà diluint aquest sentiment de pertinença i d'esperit de barri on tothom es coneix.

Quan es planteja als membres dels dos grups l'opció de triar a quin barri o municipi els agradaria viure, tots comenten que no voldrien canviar de barri, que estan contents i satisfets de viure a Ciutat Cooperativa i que no estarien disposats a canviar de barri. De fet, una de les coses que més valoren és que el barri ha millorat molt en els darrers anys i que hi tenen tots

els serveis necessaris en el dia a dia: centres escolars, centre d'atenció primària i hospital, comerços i botigues, gimnàs, etc. Aquesta concentració de serveis fa que no sigui necessari sortir del barri per fer les gestions quotidianes, com s'havia de fer fins ara. El grup d'adolescents però troben a faltar oferta comercial i d'oci més adreçada al seu col·lectiu. En aquest cas, sí que opten per sortir del barri i traslladar-se al centre de Sant Boi o bé desplaçar-se en ferrocarrils fins al Centre Comercial Ssplaú situat a Cornellà de Llobregat o bé directament a Barcelona.

Tots dos grups valoren molt positivament les festes i actes que se celebren al barri com una excusa per trobar-se al carrer amb gent coneguda. Especialment pels joves ja que no deixa de ser un moment d'iniciació i de començar a sortir als vespres i a les nits sense la supervisió paterna.

Relacions al barri

En els dos grups entrevistats es comenta que al barri s'hi viu un ambient similar al d'un poble on tothom es coneix de forma directa o bé de vista. Consideren que aquesta situació fa que hi hagi un cert control social veïnal que limita els comportaments que es puguin desviar de la norma o, en cas de transgredir-la tothom sap què ha passat i/o qui ha estat.

Dins de l'IES, els estudiants constaten que hi ha una segregació clara dels alumnes en funció del curs en el que estan, és a dir, segons edat però consideren que la realitat al barri és que no hi ha una segregació clara dels veïns segons origen geogràfic. Comenten que a l'IES hi ha un programa de mediació conduït pels propis alumnes que té com objectiu reconduir aquelles situacions de conflicte entre els propis estudiants a partir d'uns alumnes referents formats per realitzar aquesta tasca d'intermediació. La valoració que fan d'aquesta experiència és agredolça ja que consideren que a mesura que es van fent grans i passen de curs, cada vegada els alumnes en fan menys cas.

Consideren que fora de l'IES, les diferents comunitats del barri no es concentren en blocs d'habitatges específics sinó que estan distribuïts per tot el barri. De fet, des del grup de dones magrebines destaquen que no perceben que al barri hi hagi una segregació dels veïns segons el seu origen com sí que consideren que passa en d'altres municipis catalans.

Participació en entitats

Algun dels adolescents consultats participen com a jugadors en equips de futbol (dins i fora del barri). Una de les noies, a més de participar com a jugadora, també realitza tasques d'entrenadora en un equip de nens i nenes del barri. Consultats sobre la seva participació en

alguna altra entitat del barri, comenten que puntualment han participat en les activitats que organitzaven des de l'Ampli Jove (equipament municipal que organitza tallers i activitats per joves i adolescents) però van deixar d'assistir-hi perquè la dinàmica del recurs els obligava a participar-hi de forma regular i sistemàtica quan ells tant sols volien anar-hi quan els venia de gust. Algun dels adolescents comenta que també participa de forma puntual en activitats organitzades des del Casal de Marianao: torneigs o balls però no de forma regular.

En el col·lectiu de dones d'origen magrebí comenten que tan sols participen en les classes d'àrab al Casal del barri. Sí que van notar, especialment al principi de començar la seva activitat, certes suspicàcies i desconfiances per part d'altres usuaris del casal, per la cessió d'espais que els havien fet per poder desenvolupar les seves classes.

Espais d'ús

Els grup d'adolescents fan referència al mal estat de conservació de l'espai públic del barri, en concret, de les voreres dels carrers o dels fanals, que en ocasions, estan fosos. Citen diversos espais del barri en els quals solen trobar-se en el seu temps lliure:

- Escales que salven el desnivell entre el carrer Frederic Mompou i el carrer del camí vell de la Colònia. En aquest espai és habitual que els alumnes de l'IES s'hi reuneixin abans i després de les classes per fumar tabac o cànnabis.
- Parc de la muntanyeta, s'hi concentren joves especialment els caps de setmana i en festius assenyalats (Festa Major o la Fira de la Puríssima, per exemple) per consumir alcohol. Pel que fa a l'accés a l'alcohol tot i ser menors, comenten que és molt fàcil d'aconseguir a les botigues de queviures regentades per immigrants comprant-lo ells mateixos, quan no hi hagi algun client a la botiga, o bé en un supermercat qualsevol si ho demanen a alguna persona major d'edat perquè els faci aquesta gestió.
- Al voltant de la botiga de llaminadures coneguda com la Bodega també és un punt habitual de trobada de joves i adolescents del barri.

En el cas de les dones del curs d'àrab comenten que solen trobar-se als parcs i placetes infantils i no han deixat de fer-ho per por o sensació d'inseguretat. Sí que admeten certs conflictes de convivència quan els infants juguen a pilota al carrer perquè pot provocar molèsties a d'altres usuaris de l'espai públic.

Hi ha una diferència significativa entre els dos grups pel que fa a la percepció del camí que connecta el barri de Ciutat Cooperativa amb la Colònia Güell. Es tracta d'un sender de terra dèbilment il·luminat utilitzat pels veïns per estalviar temps per anar d'un barri a l'altre. A priori, hauria de semblar que ambdós col·lectius tindrien una experiència vivencial similar d'aquest punt però no ha estat així. Els alumnes de l'IES el citen com un punt a evitar a les nits per por a passar-hi (especialment si van sols) i prefereixen fer ús del camí més llarg que transcorre per la carretera BV-2002, en paral·lel a la línia d'FGC del metro del Baix Llobregat. Les dones del curs d'àrab, en canvi, comenten que no els fa res de passar-hi, encara que hi vagin soles i de nit.

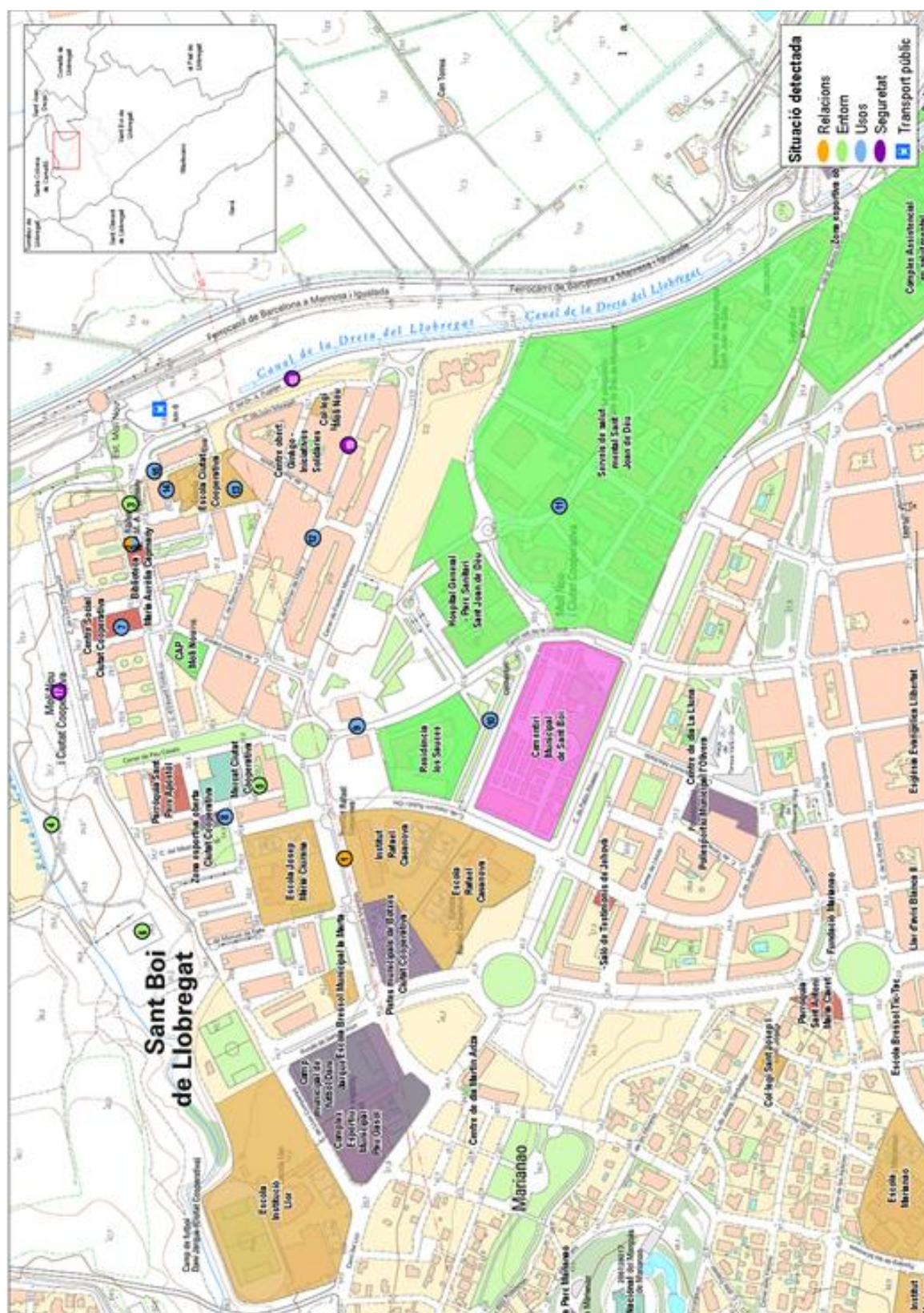
Altres espais i zones citades com insegures o a evitar serien:

- Descampat a tocar del carrer Lluís Companys utilitzat com aparcament, en aquest espai s'evita aparcar-hi el cotxe sempre que es pot per temor a que robin objectes de l'interior del vehicle.
- Escales d'accés a la rotonda de l'estació de ferrocarril, doncs és un punt de reunió de gent jove i el pont d'accés. Hi manca il·luminació i hi ha poc trànsit de persones durant la nit.

4.4. Representació gràfica de les incidències detectades a les entrevistes

Arran de les entrevistes realitzades s'ha ubicat en un mapa aquells espais, àrees i zones que s'han citat per part de les persones consultades. Aquestes s'han agrupat tot seguint les següents categories: relacions socials, entorn proper, usos de l'espai, seguretat ciutadana.

Mapa 6. Incidències detectades a les entrevistes

Font: IERMB

1. Incidències vinculades amb les relacions socials:
 1. Relacions dels alumnes dins de l'Institut de Secundària. Es comenta l'existència de problemes de relació entre membres de la comunitat educativa, principalment entre alumnes, i que es resolen mitjançant els equips de mediació integrats per alumnes que han rebut una formació específica per gestionar aquestes situacions.
 2. Biblioteca Maria Aurèlia Capmany: En ocasions hi ha conflictes entre usuaris de la biblioteca per no complir la normativa d'ús de l'equipament per part d'alguns infants i adolescents que hi acudeixen sense la supervisió d'adults. Aquestes situacions de conflicte s'han reconduït quan s'ha reforçat la coordinació de l'equipament amb els centres escolars d'on venen aquests infants i adolescents i quan hi ha hagut projectes que preveuen la presència de referents dins de la biblioteca que ajudi als infants a ocupar el seu temps lliure de forma positiva: reforç escolar, tallers de contes, etc.
2. Incidències vinculades amb l'entorn:
 3. Escales d'accés al barri des de la rotonda de l'estació d'FGC. Aquestes escales es troben en un estat força malmès fins al punt en que s'han hagut de tancar al públic alguns dels trams per evitar danys personals. Està prevista una reforma i adequació d'aquest espai en els propers mesos.
 4. Camí que connecta el barri de Ciutat Cooperativa amb la Colònia Güell. Es tracta d'un camí de terra, dèbilment il·luminat a la nit, que connecta els dos barris de forma més ràpida que si es fa a peu per la carretera que va en paral·lel a la via de la línia de ferrocarril d'FGC. Algunes de les persones consultades comenten que eviten si han de fer ús de l'espai soles a la nit per la dèbil il·luminació i l'absència de gent. A més, el fet d'estar envoltat de camps i solars, sense edificis residencials incrementa la sensació d'inseguretat.
 5. Plaça a tocar del Mercat, és una plaça amb alguns comerços i bars en els baixos dels edificis d'habitatges. Aquest espai queda amb molt poc moviment de persones quan tanquen els comerços i es genera certa sensació d'inseguretat. El fet que els arbres de la plaça tapin els fanals de l'enllumenat fa que hi hagi certa percepció de manca d'il·luminació.
 6. Zona d'esbarjo per gossos. Es tracta d'un espai relativament aïllat, sense il·luminació quan es fa fosc i sense edificis propers. Una part d'aquest espai queda relativament amagada per una zona d'esbarzers de manera que es perd encara

més l'element de control social que pogués haver des del carrer de Lluís Companys.

3. Incidències vinculades amb els usos de l'espai:

7. Bars del Centre Social Ciutat Cooperativa. Es comenta que a la primera planta de l'edifici hi ha diversos bars que no respecten els horaris de tancament a les nits tot generant problemes en els residents dels blocs d'habitatges veïns. També es comenta que són espais on hi ha menudeig i consum de drogues.
8. Pista esportiva oberta municipal ubicada a la Plaça del Pi. Hi ha incidències referides a usos monopolístics d'aquest espai per part de grups de joves la qual cosa impedeix que d'altres grups i col·lectius no en puguin fer ús. En els darrers anys hi ha hagut comentaris relacionats amb l'ús d'aquest espai: cobrar per jugar-hi, consum de drogues. S'ha realitzat algun estudi de l'espai per veure quins aspectes es poden millorar de la funcionalitat de l'espai.
9. Voltants dels blocs d'habitatges de la rotonda. Es comenta que solen ser uns espais utilitzats per alguns alumnes de l'IES per fumar abans i després de classe i també per consumir alcohol els caps de setmana. Alguns d'aquests espais són compartits amb altres col·lectius com infants i gent gran.
10. Avinguda del Doctor Morales. Aquest carrer forma part dels itineraris a peu que connecta el barri amb la resta del municipi. Algunes de les persones consultades comenten que intenten evitar aquest espai, especialment a les nits, per evitar la presència de joves fumant o bevent alcohol en els bancs instal·lats en aquest carrer.
11. Camins interns del recinte del Parc Sanitari de Sant Boi. Amb la reforma dels voltants del recinte sanitari i la voluntat d'apropar la institució a la resta de la població es va optar per obrir alguns dels camins interns del recinte. D'aquesta manera s'eliminava l'efecte barrera i es millorava la permeabilitat. Algunes persones consultades comenten que aquests camins permeten arribar abans al centre del municipi però tot i així eviten utilitzar-los quan es fa fosc perquè els dóna certa sensació d'inseguretat en no haver gaire trànsit de persones.
12. Bars del carrer Primer de Maig. Algunes persones entrevistades són veïnes d'aquest carrer i comenten que a la nit, els fa certa sensació d'inseguretat la presència de clients dels bars fumant al carrer. No poden evitar passar per davant dels bars perquè el seu habitatge està en el mateix carrer.
13. Pati del CEIP Ciutat Cooperativa, tot i estar obert per ús dels veïns de dilluns a divendres fora de l'horari escolar amb un conserge que vetlla pel correcte ús de

les instal·lacions, en ocasions, s'hi accedeix fora de l'horari d'obertura. Algunes vegades genera brutícia i trencament d'elements del mobiliari del pati.

14. Escales d'accés a habitatges i 15. Balconada. Es tracta de 2 espais sense moviment de vehicles i amb poc trànsit de persones que queda amagat de manera discreta i que és utilitzat per adolescents i joves per fumar i beure alcohol. La presència d'aquests grups acaba generant molèsties als veïns que accedeixen als habitatges per aquestes escales en forma de soroll, brutícia o, pintades a les parets.
16. Porxo de la biblioteca Maria Aurèlia Campmany és un espai cobert que protegeix de les inclemències del temps tot permetent que sigui un lloc de trobada de joves i d'adolescents encara que no facin ús de l'equipament. Aquesta presència genera certa incomoditat en altres usuaris de la biblioteca o vianants que passen per aquesta zona.

4. Incidències vinculades amb la Seguretat ciutadana

17. Descampat de terra utilitzat com aparcament de vehicles, s'hi citen trencament de vidres per robar objectes de l'interior de vehicles. Algunes de les persones consultades comenten que eviten aparcar en aquest espai sempre que poden per evitar possibles robatoris o .
18. Carrer del Doctor Antoni Pujadas, aquest tram de via té una secció similar a un tram de carrer tot i que és la carretera que connecta Sant Boi amb Santa Coloma, per la qual cosa hi ha una elevada intensitat de trànsit al llarg de tot el dia. Es tracta d'un itinerari utilitzat per vianants per anar al centre del municipi o per acostar-se a Santa Coloma de Cervelló. Algunes noies han comentat que, en ocasions, es troben amb situacions en les que, des dels cotxes que circulen per la carretera, reben propostes de pujar-hi o comentaris de caràcter sexual per la qual cosa eviten aquest tram si van soles o el fan acompanyades de més persones a fi i efecte d'evitar aquest tipus d'agressions.
19. Robatoris al carrer Primer de Maig. Fan referència a un episodi de robatoris comesos per dues persones residents al barri fa uns mesos i que va generar molta alarma al barri. Aquesta situació ja va quedar controlada ràpidament pels cossos policials.

5. Gestió municipal de l'administració

S'ha realitzat un *checklist* per tal de conèixer els recursos municipals per a la gestió de la convivència i la prevenció de la seguretat al municipi. Aquests recursos queden recollits en el següent llistat:

Òrgans i serveis de gestió municipal:

- *Junta Local de Seguretat*: és l'òrgan col·legiat de col·laboració i coordinació general dels diversos cossos de policia i d'altres serveis de seguretat que operen en el municipi així com un espai de participació ciutadana en el sistema de seguretat.

En formen part diversos operadors: cossos policials (Guàrdia Civil, Policia Nacional, Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra (PG-ME), Policia Local) i d'altres actors (Protecció Civil, Serveis d'Emergències Mèdiques (SEM), Bombers i Creu Roja). Té un àmbit territorial de tot el municipi de Sant Boi de Llobregat i una població destinatària universal.

- *Mesa de Coordinació Operativa*: es tracta de l'òrgan permanent i estable de coordinació entre la PG-ME i la Policia Local de Sant Boi de Llobregat. Té un abast municipal.
- *Servei Municipal de Mediació Ciutadana*: és el servei que ajuda a resoldre conflictes entre la ciutadania, per exemple a la comunitat de veïns, a l'escola, a la via pública, als barris, etc., mitjançant la intervenció de persones expertes en tasques de mediació. En forma part un equip de mediadors, la PG-ME, la Policia Local i Protecció Civil. Té dos perfils de població destinatària, per una banda, en l'àmbit de les mediacions qualsevol veí pot adreçar-s'hi a sol·licitar-ne els serveis i, per altra banda, als infractors que han de complir mesures alternatives a la sanció. Aquest servei compta amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona
- Sant Boi de Llobregat també ha firmat diversos convenis amb altres administracions públiques en l'àmbit de la seguretat:
 - Amb la Generalitat de Catalunya:
 - 3 convenis de cooperació interpolicial (general, diligències i trànsit) que suposa la implicació de la PG-ME i la Policia Local i que s'adreça a tota la ciutadania.
 - Pla Local de Seguretat Viària en col·laboració entre el Servei Català de Trànsit i l'Ajuntament.

- Mesures educatives alternatives a la sanció per consum o tinença de tòxics amb la implicació del Servei Municipal de Mediació Ciutadana, la PG-ME i la policia local i que s'adreça als infractors (com a mesura alternativa a la sanció).
- Amb la Diputació de Barcelona:
 - Col·laboració amb el Servei de Mediació Ciutadana que s'ha presentat anteriorment
- *Unitats específiques* de la policia local de Sant Boi de Llobregat per la gestió de la convivència:
 - *Unitat de Policia de barri*: un policia de barri per cada districte veïnal (7) que amb la seva presència a casals, comerços, places i entitats de cada districte, són fàcilment accessibles i propers als veïns.
 - *Equip d'educació viària* format per 3 educadors i adreçat a diferents col·lectius: infants, adolescents, joves, gent gran, nova ciutadania, professionals, dones, infractors, discapacitats, nous conductors, dispensadors d'aliments i alcohol, associacions comercials i de veïns, AMPA, etc.
 - *Grup de guies canins*, en col·laboració amb el servei de Salut Pública municipal. Disposen de 2 guies canins i s'adreça, per una banda, a la formació per a la tinença i conducció cívica d'animals i, per altra banda, a fer un seguiment i denúncia dels infractors.

Des de la policia local es considera que les majors quotes d'eficiència s'assoleixen quan es parteix de la cooperació més heterogènia, entre serveis policials i extrapolicials, perquè la mirada aconsegueix una angulació propera a 360º. D'altra banda, tenir engranada la prevenció primària (comunicació intensiva i presència de proximitat per evitar l'incivisme des de la proximitat), secundària (acudir ràpid al conflicte, mediar in situ i, com a darrera opció, denunciar) i terciària (recuperar del voral aquelles persones que, un cop denunciades, volen reparar el dany, via mediació reparadora o mesures alternatives a la sanció), és una garantia i una satisfacció per als professionals que hi intervenen.

Programes i plans per a la promoció de la convivència i la prevenció del conflicte

- En l'àmbit de les relacions comunitàries hi ha el *Programa de convivència* amb un triple objectiu:
 - Desenvolupar la comprensió crítica de la ciutadania, mitjançant processos de reflexió-acció sobre els processos de discriminació que dificulten la cohesió social i la convivència.
 - Millorar la convivència en el municipi, a través de l'aprenentatge de competències que afavoreixen la inclusió i la diversitat social en les seves plurals manifestacions.
 - Treballar la reflexió i la sensibilitat sobre els fenòmens discriminatoris, a partir de la reflexió teòrica i l'experimentació pràctica i emocional.

Per assolir aquests objectius plantejats es disposa d'una xarxa d'educadors i d'alumnes per la convivència (als centres educatius de secundària i a les entitats socials).

- Altres instruments que promouen la convivència i la prevenció del conflicte:
 - Pla d'igualtat de gènere per la ciutadania (2012-2018), és l'instrument de planificació que ha de permetre el desplegament de les polítiques locals d'igualtat de gènere.
 - Pla local d'inclusió i cohesió social, és l'eina que ha promoure l'enfortiment i la innovació en les polítiques socials formulades des de l'Ajuntament, amb una perspectiva de governança.
 - Pla local de Joventut de Sant Boi de Llobregat, és el document que planteja els objectius prioritaris de l'acció en la matèria de joventut (2012-2015).
- El municipi també disposa de diversos consells de participació segons sectors de població:
 - Consell local d'infància i adolescència: òrgan de consulta, de representació i de participació dels infants en l'àmbit local.
 - *Comissió de participació ciutadana de serveis i entitats de persones amb discapacitat*, compta amb 28 de les entitats més representatives d'aquest àmbit i és un òrgan consultiu que assessora a l'Ajuntament.

Ordenances i normatives per regular la convivència

La ciutat compta amb una ordenança única de civisme i convivència ciutadana que es va aprovar l'any 2010 (es pot consultar en aquest [enllaç](#)).

A més, disposa d'ordenances específiques que regulen trets bàsics de la convivència i els usos dels espais compartits, per exemple:

- Ordenança municipal sobre el soroll i el mapa de capacitat acústica aprovada l'any 2013 (es pot consultar en aquest [enllaç](#)).
- Ordenança municipal reguladora de l'ús del domini públic aprovada l'any 2013 (es pot consultar en aquest [enllaç](#)).
- Ordenances referides als usos dels equipaments municipals:
 - Ordenança general per a la utilització d'instal·lacions esportives municipals aprovada l'any 2002 (es pot consultar en aquest [enllaç](#)).
 - Ordenança reguladora de l'ús dels equipaments socioculturals de la ciutat aprovada l'any 2002 (es pot consultar en aquest [enllaç](#)).
 - Ordenança reguladora de l'ús social dels Centres públics d'educació infantil i primària de Sant Boi de Llobregat aprovada el 2004 (es pot consultar en aquest [enllaç](#)).
 - Ordenança municipal reguladora de l'ús dels equipaments destinats a activitats d'educació ambiental aprovada el 2007 (es pot consultar en aquest [enllaç](#)).
- Ordenança municipal reguladora de la venda no sedentària en mercats periòdics del municipi de Sant Boi de Llobregat aprovada el 2013 (es pot consultar en aquest [enllaç](#)).
- Ordenança municipal de tinença i protecció d'animals aprovada el 2015 (es pot consultar en aquest [enllaç](#)).
- Reglament de participació ciutadana aprovat el 2007 (es pot consultar en aquest [enllaç](#)).

6. ANNEX

1. Quadern d'observació directa
2. Guió d'entrevista a responsables tècnics i d'equipaments
3. Guió entrevista teixit associatiu ciutat cooperativa
4. Qüestionari serveis convivencials ajuntaments metropolitans

1. Guia de l'observació directa

Nom observador/a: _____ Data observació: _____

Hora d'inici de l'observació: _____ Hora final de l'observació: _____

ID tram de carrer _____

Observacions (si n'hi ha):

CARRER

1. Tipus de via:
 1. Carrer
 2. Carreró
 3. Passeig
 4. Altres _____
2. Anota el número d'edificis: _____
3. L'edifici més baix, quantes plantes té?: _____
4. L'edifici més alt, quantes plantes té?: _____
5. Trànsit de vehicles:
 1. Els vehicles circulen en una sola direcció
 2. Els vehicles circulen en dues direccions sense separació
 3. Els vehicles circulen en dues direccions amb separació
 4. La via està tancada al trànsit de vehicles a motor
6. Hi ha cotxes aparcats davant dels edificis?:
 1. Sí
 2. No
7. Valora l'estat de manteniment del carrer?:
 1. Molt malament
 2. Malament
 3. Moderadament bé
 4. Bé
 5. Molt bé
8. Hi ha escombraries, brossa o objectes sense recollir al voltant dels contenidors o al terra?:
 1. Sí
 2. No
9. Hi ha restes de "botellón", és a dir, hi ha ampolles de cervesa, d'altres begudes alcohòliques al carrer, als patis o carrerons?:
 1. Sí
 2. No
10. Es veuen excrements d'animals de companyia per terra?:
 1. Sí, està brut o molt brut
 2. Sí. Aïllat
 3. No
11. Hi ha preservatius llençats per terra?:
 1. Sí
 2. No
12. Hi ha agulles, xeringues o altres estris i elements relacionats amb el consum de drogues?:
 1. Sí
 2. No
13. Hi ha vidres trencats de cotxes o d'aparadors?:
 1. Sí
 2. No
14. Hi ha elements compartits en mal estat o trencats (fanals, bancs, contenidors, jocs infantils,...):
 1. Sí
 2. No

15. Hi ha cotxes abandonats?:
 1. Sí
 2. No
16. Hi ha vehicles mal aparcats (als guals, a les voreres,...):
 1. Sí
 2. No
17. Basant-te en el que veus des del carrer, indica els usos presents en aquest tram de carrer? (**Multiresposta**):
 1. Residencial
 2. Comercial
 3. Industrial/Emmagatzematge (taller, pàrquing,...)
 4. Institucional (escola, ajuntament, centres esportius,...)
 5. Altres (apunteu quin) _____
18. Si haguessis de triar, quin diries que és l'ús principal d'aquest tram de carrer? (**Una sola resposta**):
 1. Residencial
 2. Comercial
 3. Industrial/Emmagatzematge (taller, pàrquing,...)
 4. Institucional (escola, ajuntament, centres esportius,...)
 5. Ús mixt (residencial i comercial)
 6. Altres (apunteu quin) _____

USOS RESIDENCIALS

19. Hi ha algun immoble destinat a habitatge en aquest tram de carrer?:
 1. Sí
 2. No (**Passeu a la pregunta 30**)
20. Quins tipus d'edificis residencials hi ha? (**Multiresposta**):
 1. Cassa aïllada
 2. Cassa adossada o en fileres
 3. Bloc d'edificis aïllat
 4. Bloc d'edificis franquejat
 5. Altres (apunteu quin) _____
21. Quins és l'ús principal d'aquests edificis?:
 1. Principalment habitatge
 2. Principalment altres usos amb algun habitatge
22. L'accés als edificis està separat dels carrers (p.ex. tenen escales, un camí, o un jardí a l'entrada):
 1. Sí
 2. No
23. Es veuen edificis de nova construcció?:
 1. Sí
 2. No
24. Es veuen edificis tancats o abandonats (s'inclouen els de nova construcció):
 1. Sí
 2. No
25. Es veuen edificis derruïts o solars?:
 1. Sí
 2. No
26. Hi ha barreres de seguretat o reixes a les finestres dels habitatges?:
 1. Sí
 2. No

27. Hi ha balcons o galeries visibles des del carrer?:

1. Sí
2. No (**Passeu a la pregunta 29**)

28. Quin és l'ús d'aquests espais? (**Multiresposta**):

1. Es veuen taules, cadires o altres elements per estar-s'hi
2. Es veuen objectes emmagatzemats (bombones, bicicletes, escales de mà...)
3. Es veu roba estesa per fora dels balcons/galleries
4. Es veuen cartells o pancartes (apunteu quins)

29. En general, com qualificaria l'estat de conservació de la façana dels habitatges?:

1. Molt bo o en molt bones condicions
2. Les façanes es mantenen bé o estan ben cuidades
3. La façana necessita d'alguns cuidats (pintura esclofollada, petites esquerdes,...)
4. Hi ha façanes en males condicions i s'estan reparant
5. Hi ha façanes en males condicions i no sembla que es faci res

USOS COMERCIALS I PLANTES BAIXES

30. Hi ha algun immoble destinat a usos no residencials?:

1. Sí
2. No (**Passeu a la pregunta 39**)

31. Quin tipus d'activitat es fa en aquests immobles? Si-us-plau, anota quants immobles de cada tipus hi ha (**Multiresposta**):

	Número
1. Botigues i comerços d'alimentació	___
2. Botigues i comerços de roba	___
3. Botiga electrodomèstics, informàtica i telefonia	___
4. Botigues de mobles i parament de la llar	___
5. Botigues minoristes i basars (llibreries, papeteria, estanc, telefonia, "tot a 100",...)	___
6. Botigues de menjar ràpid i per emportar	___
7. Bars i restaurants	___
8. Locals d'oci nocturn (pub, discoteca,...)	___
9. Concessionaris de vehicles	___
10. Pàrquings públics	___
11. Pàrquings privats	___
12. Perruqueries, salons de bellesa,...	___
13. Acadèmies d'idiomes i de suport educatiu	___
14. Gimnàs i locals esportius (escola dansa, judo,...)	___
15. Consultes professionals (dentista, veterinari,...)	___
16. Oficines i despatxos	___
17. Bancs, caixes i entitats de crèdit	___
18. Tallers i manufactures (mecànic, fusteria,...)	___
19. Magatzem de productes i trasters	___
20. Serveis d'allotjament (pensió, hotel,...)	___
21. Centres de salut (ambulatoris, mútues,...)	___
22. Farmàcies, ortopèdies, òptiques,...	___
23. Locutoris	___
24. Esglésies i espais religiosos	___
25. Comissaries i jutjats	___
26. Botigues de compra venda de productes de segona mà (compro oro, cash converter)	___
27. Escoles i centres educatius	___
28. Oficines de correus i de paqueteria	___
29. Oficines d'atenció al ciutadà (municipals, benestar social, llum, aigua,...)	___
30. Centres socials (llar jubilats, menjador social,...)	___
31. Local associacions (ONG's, AAVV, esplais,...)	___
32. Bugaderies, tintoreries i reparació roba	___
33. Altres	___

32. Aquests immobles estan situats a la planta baixa?:

1. Tots a la planta baixa
2. La majoria a la planta baixa
3. Tant a la planta baixa com en altres plantes dels edificis
4. La majoria en altres plantes dels edificis
5. Tots en altres plantes dels edificis

33. En general, quin diries que és l'estat de conservació dels immobles comercials/industrials?:

1. Molt bo o en molt bones condicions
2. Força bé o ben cuidats
3. Es necessiten alguns cuidats
4. Estan en males condicions i s'estan renovant
5. Estan en males condicions i no hi ha signes de millora

34. Hi ha locals o establiments comercials que han tancat o es veuen abandonats?:

1. Sí
2. No

35. Pel que fa a les mesures de protecció d'aquests immobles, es veuen....? (**Multiresposta**):

1. Malles de filferro
2. Pucs o altres elements punxants
3. Càmeres de seguretat
4. Alarmes
5. Altres (especifiqueu) _____
6. Cap

36. Els locals comercials tenen persianes de seguretat?:

1. La majoria tenen persianes de seguretat (El 90% o més)
2. Molts tenen persianes de seguretat (50%-89%)
3. Algunes tenen persianes de seguretat (11-49%)
4. Unes poques tenen persianes de seguretat (menys 10%)
5. Cap té persianes de seguretat

37. Hi ha barres de seguretat o reixes a les finestres dels comerços/indústries?:

1. En tots o gairebé tots
2. En aproximadament la meitat
3. En alguns
4. En cap

38. Quins establiments es veuen que vinguin begudes alcohòliques? (**Multiresposta**):

1. Bar o cafeteria
2. Restaurant
3. Pub o bar musical
4. Supermercat
5. Botiga de queviures
6. Benzineria
7. Altres (anoteu) _____
8. No hi ha establiments que vinguin begudes alcohòliques

ESPAIS D'OCI I ESBARJO

39. Hi ha espais per a l'estada i l'esbarjo en aquest tram de carrer?:

1. Sí
2. No (**Passeu a la pregunta 42**)

40. Quins tipus d'espais o instal·lacions hi ha? (**Multiresposta**):

1. Plaça
2. Parc urbà
3. Àrees de joc infantil (gronxadors, tobogans,...)
4. Pista d'esport (futbol, bàsquet, bitlles, patinatge...)
5. Bancs, seients per seure
6. Altres (especifiqueu) _____

41. En general, com diries que és l'estat de conservació d'aquests espais?:
1. Molt bo o en molt bones condicions
 2. Força bé o ben cuidats
 3. Es necessiten alguns cuidats
 4. Estan en males condicions i s'estan renovant
 5. Estan en males condicions i no hi ha signes de millora

CARACTERÍSTIQUES FÍSQUES DEL TRAM DE CARRER

42. Hi ha enllumenat públic al carrer?:
1. La major part del carrer compta amb punts de llum
 2. Hi ha alguns punts de llum
 3. No hi ha punts de llum o no són visibles
43. Hi ha arbres que voregin el tram de carrer on estan els edificis?:
1. La major part del carrer està arbrada
 2. Hi ha alguns arbres
 3. No hi ha arbres **(Passeu a la pregunta 45)**
44. Els arbres queden per sota o per sobre dels punts de llum?:
1. Les fulles queden per sobre
 2. Les fulles queden per sota
 3. No hi ha punts d'il·luminació o no són visibles
45. Hi ha alguna parada de transport públic?:
1. Sí
 2. No
46. Hi ha pintades o grafiti visible a les façanes?
(Multiresposta):
1. Tags o lletres pompa
 2. Icones o dibuixos
 3. Missatges polítics
 4. Altres missatges _____
 5. No es veuen pintades
47. Hi ha publicitat o cartells enganxats a les façanes?:
1. Sí
 2. No **(Passeu a la pregunta 49)**
48. Quins tipus de missatges contenen aquests reclams?
(Multiresposta):
1. Esdeveniments culturals i d'entreteniment (concerts,...)
 2. Esdeveniments polítics (mítings, eleccions,...)
 3. Esdeveniments populars (festes,...)
 4. Oferiments laborals i/o comercials (classes, ...)
 5. Sol·licitud d'ajuda als veïns (gos perdut,...)
 6. Altres (especifiqueu) _____

PERSONES

49. Durant l'observació, has vist alguna persona que passés o s'estés al carrer:
1. Sí
 2. No **(Passeu a la pregunta 75)**
50. Has pogut veure algun agent de policia patrullant?:
1. Policia a peu
 2. Cotxe de policia
 3. Policia en moto
 4. No he vist policia
63. De quin sexe eren les persones que estaven en aquest grup?:

51. Has vist guàrdies de seguretat?:
1. Sí
 2. No
52. Has vist algun altre persona que actuï com a sentinella informal (carter, jardiner, vigilant zona blava, ..)?:
1. Sí
 2. No

NENS

53. Alguna de les persones que has vist durant l'observació eren nens?:
1. Sí
 2. No **(Passeu a la pregunta 57)**
54. Què feien aquests nens **(multiresposta)**:
1. Jugar al carrer
 2. Jugar al parc o plaça
 3. Estaven de pas
 4. Altres _____
55. Aquests nens estaven tots acompanyats o sota la supervisió de persones adultes?:
1. Sí, tots
 2. La majoria sí
 3. No
56. Aquests nens es barallaven o discutien mostrant una actitud hostil?:
1. Sí
 2. No

ADOLESCENTS I JOVES

57. Alguna de les persones que has vist durant l'observació eren adolescents o joves **(d'1 a 3 persones)**?:
1. Sí
 2. No **(Passeu a la pregunta 62)**
58. De quin sexe eren aquestes persones?:
1. Majoritàriament homes
 2. Majoritàriament dones
 3. Tant dones com homes
59. Què feien aquests joves **(multiresposta)**:
1. S'estaven al carrer
 2. S'estaven al parc o plaça
 3. Estaven de pas
 4. Altres _____
60. Aquests joves es barallaven o discutien mostrant una actitud hostil?:
1. Sí
 2. No
61. Aquests joves s'han aturat a parlar o saludar altres persones?:
1. Sí
 2. No

GRUPS DE JOVES

62. Has vist grups de joves durant l'observació **(4 o més persones)**?:
1. Sí
 2. No **(Passeu a la pregunta 69)**

ACTIVITATS SUSCEPTIBLES DE CONFLICTE

1. Majoritàriament homes
 2. Majoritàriament dones
 3. Tant dones com homes
64. Aquests joves tenien una estètica similar (roba, complements,...?):
1. Sí
 2. No
65. Aquests joves es barallaven o discutien mostrant una actitud hostil?:
1. Sí
 2. No
66. Aquests joves s'han aturat a parlar o saludar altres persones?:
1. Sí
 2. No
67. Què feien aquests joves (**multiresposta**):
1. S'estaven al carrer
 2. S'estaven al parc o plaça
 3. Estaven de pas
 4. Altres _____
68. Caracteritzaries aquest grup de joves com una "banda"?:
1. Sí
 2. No

POBLACIÓ ADULTA

69. Has vist persones adultes durant l'observació?:
1. Sí
 2. No (**Passeu a la pregunta 75**)
70. De quin sexe eren aquestes persones?:
1. Majoritàriament homes
 2. Majoritàriament dones
 3. Tant dones com homes
71. De quines edats eren aquestes persones?:
1. Majoritàriament gent gran
 2. Majoritàriament persones en edat activa
 3. Hi havia persones de diferents edats
72. Algunes d'aquestes persones es barallaven o discutien mostrant una actitud hostil?:
1. Sí
 2. No
73. S'han aturat a parlar o saludar altres persones?:
1. Sí
 2. No
74. Aquests persones estaven de pas o aturades fent alguna activitat? (**multiresposta**):
1. S'estaven al carrer
 2. S'estaven al parc o plaça
 3. Estaven de pas
 4. Altres _____
75. Hi ha persones sense sostre o pidolant en aquest tram de carrer?:
1. Sí
 2. No
76. Has vist persones recollint coses dels contenidors o les escombraries?:
1. Sí
 2. No
77. Has vist venedors de "top manta" en aquest tram?:
1. Sí
 2. No
78. Has vist persones consumint drogues?:
1. Sí
 2. No
79. Has vist persones consumint alcohol?:
1. Sí, en terrasses o bars
 2. Sí, al carrer o al parc
 3. No
80. Has vist persones amb signes visibles d'intoxicació etílica o per drogues?:
1. Sí
 2. No
81. Hi ha prostitutes en aquest tram de carrer?:
1. Sí
 2. No
82. Durant l'observació has pogut escoltar música molt alta que ocasionés molèsties? (**multiresposta**):
1. Sí, dels cotxes
 2. Sí, d'un local comercial o bar
 3. Sí, dels habitatges
 4. Altres _____
 5. No
83. Valora la densitat de persones que hi havia en aquest tram de carrer:
1. No he vist ningú
 2. Hi havia o han passat poques persones (menys de 10)
 3. Hi havia o han passat força persones (fins a 50)
 4. Hi havia o han passat moltes persones (més de 50)
 5. El lloc estava força massificat
84. Com s'han relacionat amb tu les persones que t'has creuat durant l'observació?:
1. No hi havia ningú
 2. M'han prestat poca atenció o m'han ignorat
 3. M'han tractat de manera amigable/M'han saludat
 4. M'han preguntat educadament que estava fent allà
 5. M'han preguntat inquisitivament què estava fent allà
85. Valora el volum de trànsit de vehicles:
1. Sense trànsit
 2. Trànsit lleuger
 3. Trànsit moderat
 4. Trànsit intens
 5. Trànsit molt intens

HORA FINAL DE L'OBSERVACIÓ: _____

2. GUIÓ D'ENTREVISTA A RESPONSABLES TÈCNICS I D'EQUIPAMENTS

1. El barri

Com són i com han evolucionat:

- El barri en sí (espai físic: edificis; entorn residencial; equipaments i serveis)
- La qualitat de vida (La situació econòmica i social)
- Els serveis municipals (neteja, il·luminació,...)
- En general, quins diria que són els principals problemes del barri?

Valoració del barri:

- És un bon barri; ha millorat, ha empitjorat;...

2. Els veïns del barri:

- Com és la gent del barri? (heterogeneïtat d'origen, edat, sexe, socioeconòmica...)
- Ha canviat la gent? (ha marxat gent, n'ha arribat de nova...)
- On va a comprar la gent, a estudiar, a treballar, a divertir-se,...
- Com són les relacions entre la gent del barri (tothom es coneix, es relaciona habitualment...?)
- En cas de necessitat els veïns s'ajuden? Creu que en cas de problemes els veïns intervindrien?

3. Els habitatges

- Estat i problemes dels edificis (antiguitat, conservació, aïllament, deteriorament,...)
- Conflictos veïnals -.En cas de conflicte: quins, entre qui es donen i com es gestionen (propis veïns, policia local, ajuntament...?)

4. Els espais de relació:

- Quins són els principals llocs de trobada del barri?
- Qui els utilitza (gent de tot tipus, especialment els joves, especialment la gent gran,...?)
- Com és la convivència entre joves, famílies amb nens i la gent gran; gent que passeja, fa esport, etc...
- Problemes i conflictes a l'hora de passejar pel carrer o estar-se a un parc o plaça: quins hi ha, entre qui es donen i com es gestionen?
- Hi ha algun lloc especialment insegur o que faci por anar? Per què?

5. Els equipaments

- S'utilitzen molt poc? Són suficients?
- Qui els utilitza?
- Problemes i conflictes: quins hi ha, entre qui es donen i com es gestionen?
 - Anys de vinculació de l'entitat/equipament al barri
 - Quina creu que ha estat l'evolució del barri en els darrers anys?
 - Aspectes positius del barri? Aspectes a millorar?
 - Quina és la relació de l'equipament amb el barri?
 - Expectatives de futur, cap on va el barri?
 - Relació amb altres entitats i/o equipaments

Recordar que es farà una marxa exploratòria i si ens poden facilitar algun contacte

3. GUIÓ ENTREVISTA TEIXIT ASSOCIATIU CIUTAT COOPERATIVA

L'Àrea Metropolitana de Barcelona està realitzant un estudi sobre convivència al Baix Llobregat, i un dels barris seleccionats per a dur a terme l'estudi és el de Ciutat Cooperativa. Creiem que per tal de conèixer les xarxes de cooperació veïnal i el grau de participació de les entitats en la gestió municipal, la visió del teixit associatiu del tot rellevant.

CARACTERÍSTIQUES DE L'ENTITAT

1. **Expliqui'm una mica quina és la raó de ser de la seva entitat, què fan, a qui s'adrecen...**
2. **Nom de l'entitat:** _____
3. **Antiguitat (any de fundació):** _____
4. **Número de socis:** _____
5. **Àmbit d'actuació:**
 - Gent Gran
 - Dones
 - Joves
 - Nouvinguts
 - Associació de veïns
 - Comerç
 - Diversitat funcional
 - Reinserció social
 - Esports
 - Cultura
 - Solidaritat internacional
 - Altres (especificar): _____
6. **El territori d'actuació de la vostra entitat és:**
 - Barri
 - Ciutat
 - Altres territoris (especificar): _____
7. **La font principal de finançament:**
 - Pública (a través d'ajuts, subvencions...): _____
 - Privada (quotes de socis, ajuts privats, prestació de serveis...): _____
 - Ambdues igual
8. **Local/seu**
 - Té local propi. On?
 - Comparteix aquest local amb altres entitats. On?
 - Aquest espai està en un hotel d'entitats, centre cívic?
9. **Disponibilitat del local/seu de l'entitat.**
 - Limitada en el temps (unes hores al dia, unes hores a la setmana, caps de setmana, puntual...): _____
 - Il·limitada en el temps, permanent
10. **Altres instal·lacions de què disposa:**

- Compta o gestiona equipaments propis o municipals (ex: una pista esportiva)
- Altres: _____

11. Personal

- Compta amb personal contractat de manera permanent
- Contracta personal de manera puntual
- No, són els socis els que s'encarreguen de tot.
- Compta amb voluntaris

12. Mitjans de difusió

- Sí, tenim pàgina web.
- Sí, tenim mitjans de difusió electrònics (xarxes socials, subscripcions correu electrònic...)
- Sí, tenim mitjans de difusió tradicionals (publicacions periòdiques, cadenes de ràdio...): _____
- No

EMPODERAMENT DE LES ENTITATS

Per començar voldríem preguntar-li per la capacitat que creu que té el teixit associatiu de Ciutat Cooperativa per donar veu a les persones del barri i que aquestes puguin participar en les decisions i processos que les afecten.

13. Com diria que és l'actitud de l'Ajuntament de Sant Boi cap a la vostra entitat?

(De col·laboració, de formalitat, de confrontació, d'indiferència...)

14. Això sempre ha estat així? Quina diria que ha estat l'evolució del tracte de l'Ajuntament cap a l'entitat al llarg del temps?

(i si ha canviat, per quins motius: canvis polítics, canvis de normativa, canvis en les persones amb qui es tracta de l'ajuntament...)

15. En general considera que el suport de l'administració local actual al teixit associatiu del barri és suficient?

(Suficient; suficient, però caldria millorar alguns aspectes; insuficient...)

16. La seva entitat té un interlocutor habitual amb l'administració local?

(Sí, qui és, quin càrrec té, cada quan hi tenen contacte, tenen diversos interlocutors, no en tenen, perquè...)

17. Quin tipus de suport per part de l'administració local rep la seva entitat?

(subvencions per activitats, cessió d'espais, edició de material, formació, no reben suport de cap tipus...)

18. La seva entitat forma part d'algun ens de participació local?

(consell de barri, consell sectorial, consell de ciutat, audiències públiques, no forma part de cap, perquè?)

19. **Quina valoració fa d'aquest instrument de participació? Es podria millorar?**
(bé però en reunim poc, fa temps que no ens convoquen, és purament formal i després no es tradueix en participació real en les decisions d'el'ajuntament ...)

PARTICIPACIÓ DELS VEÏNS A LES ENTITATS

També voldríem saber quin és el grau de participació dels veïns de Ciutat Cooperativa en el teixit associatiu del barri en general i a la seva entitat en concret,

20. **Creu que els veïns de Ciutat Cooperativa coneixen les entitats que hi ha al barri?**
(Sí, no, algunes més que d'altres, perquè)
21. **Els veïns del barri participen a les entitats de Ciutat Cooperativa?**
(sí, no, participen en entitats de fora el barri...)
22. **I pel que fa a la vostra entitat, creu que és coneguda al barri? I a Sant Boi? I al Baix Llobregat?**
(Sí, formem part del barri de tota la vida, no, som poc coneguts, perquè?)
23. **La majoria de persones que participen a la vostra entitat són veïns del mateix barri, són persones de fora, hi ha de tot...?**
24. **I hi ha algun grup de població al que cregui que és difícil d'involucrar en les entitats?**
(per exemple: joves, població nouvinguda, gent gran, dones o homes...):

ACTIVITATS DE LES ENTITATS

També voldríem conèixer quines activitats s'organitzen des del teixit associatiu i concretament des de la seva entitat, com s'hi involucren els veïns, quines facilitats/dificultats es troben per organitzar-les....

25. **Quins diria que són els principals esdeveniments lúdics o festius del barri?**
(Festa major, Fira d'entitats, Concerts ...)
26. **Quin és el model organitzatiu d'aquests esdeveniments?**
(participen els veïns i les entitats o més aviat depenen de l'ajuntament...)
27. **La vostra entitat participa en algun d'aquests esdeveniments? Quins? Com?**
(amb paradetes, donant suport econòmic, personal,...?)
28. **A part de les anteriors, la vostra entitat realitza o organitza activitats a l'espai públic?**
29. **En l'organització d'aquestes activitats amb quina col·laboració compteu?**

(Persones voluntàries, Veïns, Comerços de la zona, Ajuntament, només amb les persones de la pròpia entitat ...)

30. Organitzar activitats obertes a la gent del barri és més aviat fàcil o més aviat difícil? Us trobeu amb dificultats?

(a l'hora de: demanar permisos, involucrar a la gent del barri, donar a conèixer les activitats...)

31. Com es difonen les activitats? Hi ha una bona difusió de les activitats?

(boca-orella, xarxes socials, cartells, pamflets, l'ajuntament col·labora en la difusió? ..., estan poc publicitats, els veïns no se n'assabenten prou?)

32. Quin seguiment tenen aquestes activitats al barri?

33. En general diria que els veïns del barri participen en les activitats i actes organitzats des del teixit associatiu?

(Sí, hi participa molta gent, hi participen només els membres de l'entitat; No, perquè? Es publiciten poc, la gent no se n'assabenta...)

XARXES DE SUPORT I RECIPROCIAT

També voldríem saber com són les relacions entre les persones del barri, si comparteixen valors i expectatives, si cooperen i hi ha xarxes de solidaritat...

34. En general, diria que la gent del barri està disposada ajudar als seus veïns? O bé les persones van a la seva?

35. Creu que els veïns del barri comparteixen valors comuns? O bé hi ha alguns grups o persones que no comparteixen els valors de la majoria?

36. En general diria que Ciutat Cooperativa és un barri molt unit? Hi ha sentiment de pertinença dels veïns?

37. Hi ha conflictes entre veïns?

(quins conflictes? Entre qui...?)

38. I pel que fa a la vostra entitat, heu rebut queixes per part dels veïns (per soroll, perquè no estaven d'acord amb el que estàveu fent)?

(no, sí, quins?)

39. També voldríem saber com és la relació i el grau de cooperació entre les entitats del barri. Es comparteixen valors, expectatives, es treballa per un objectiu comú? O bé cadascú treballa pels interessos de la seva entitat?

40. Amb quines tres entitats té més relació la vostra? I amb quines tres en té menys?

41. A l'hora d'organitzar activitats o queixar-se d'una determinada situació les entitats es donen suport entre elles?

42. I creu que els veïns donen suport a les entitats? En què ho nota?

43. En general, diria que les persones del barri poden confiar en el

- El teixit associatiu
- En les institucions (escola, metges...)
- En les promeses polítiques
- En els propis veïns
- En grups organitzats que no són associacions formals del barri (plataformes com les PAH, moviments socials...)
- En ningú

PRIORITATS

44. Per acabar voldríem saber quins són els principals reptes de futur del teixit associatiu a Ciutat Cooperativa?

45. I de la vostra entitat?

46. I del barri de Ciutat Cooperativa?

FITXA ENTREVISTA (a omplir per l'entrevistador)

47. Dia de l'entrevista

48. Lloc on s'ha realitzat l'entrevista

49. Nom entrevistador

50. Hora d'inici i hora final

51. Nom de la persona entrevistada i càrrec dins de l'entitat

OBSERVACIONS A EMPLENAR PER L'ENTREVISTADOR

4. Qüestionari serveis convivencials ajuntaments metropolitans

Des de l'IERMB estem realitzant un estudi sobre convivència per encàrrec de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. El Sr. Javier López, Regidor d'Infància, adolescència i família, Habitatge social, Diversitat funcional, Inclusió i Plena ciutadania ens ha donat el seu nom com a Cap de la Unitat d'Educació comunitària i civisme per tal que sigui el nostre contacte i ens respongui un qüestionari que consta de tres parts:

- BLOC I. ÒRGANS I SERVEIS DE GESTIÓ DE LA CONVIVÈNCIA I LA SEGURETAT
- BLOC II. PROGRAMES I PLANS PER A LA PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA I LA PREVENCIÓ DEL CONFLICTE
- BLOC III. ORDENANCES I NORMATIVES PER REGULAR LA CONVIVÈNCIA

Estem a la seva disposició per a qualsevol dubte o demanda d'informació. Pot posar-se en contacte amb nosaltres al telèfon 93.586.88.52 o bé per correu electrònic (Albert.Consola@uab.cat).

BLOC I. ÒRGANS I SERVEIS DE GESTIÓ DE LA CONVIVÈNCIA

En primer lloc voldríem conèixer l'estructura amb què el seu municipi gestiona la convivència i la seguretat, concretament de quins ÒRGANS, ORGANISMES O SERVEIS disposa en aquest àmbit. N'hi presentem un llistat i volem que per a cadascun d'ells:

1. Indiqui si n'hi ha o no n'hi ha
2. En cas afirmatiu:
 - a. Nom de l'òrgan/servei
 - b. Operadors que hi participen o hi estan implicats (polícia, tècnics serveis municipals, ciutadans, associacions,)
 - c. Àmbit d'intervenció:
 - d. Àmbit territorial: conjunt del municipi, barri o territori concret, supramunicipal...
 - e. Població destinatària: població general o a algun segment específic (dones, gent gran, joves...)

	No	sí	Nom de l'òrgan/servei	Operadors implicats, qui hi participa	Àmbit territorial	Població destinatària
Consell de convivència						
Consells de prevenció i seguretat						
Junta local de seguretat						
Taula de coordinació policial						
Serveis de resolució pacífica de conflictes (servei de mediació, arbitratge, conciliació)						
Convenis amb altres municipis						

Convenis amb la Generalitat						
Convenis amb la Diputació de Barcelona						
Altres						

Quina és la seva valoració general sobre aquestes organismes?

BLOC II. PROGRAMES I PLANS PER A LA PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA I LA PREVENCIÓ DEL CONFLICTE

En segon lloc voldríem saber amb quins programes, plans o projectes compta el seu municipi per promoure la convivència i prevenir els conflictes que puguin aparèixer en diferents espais de relació:

- Les **relacions de veïnatge** (escales de veïns) plans, programes, projectes per promoure convivència veïnal (mediadors d'escala, guies de suport per a l'organització de les comunitats de veïns...)
- Les **relacions comunitàries**:
 - *Programes i plans prevenció conflictes als barris*: molèsties soroll via pública, vandalisme, delinqüència, baralles, activitats molestes espai públic,
 - *Programes i plans destinats a la promoció de la comunitat* i les relacions socials al barri, suport a l'associacionisme, prevenció d'estereotips i estigmatització, estratègies anti-rumors...
- La **qualitat de l'entorn físic** del barri: il·luminació, manteniment i neteja, plans de millora urbana, rehabilitació d'edificis...
- La **qualitat dels espais de relació**:
 - *Prevenció del conflicte i les molèsties en l'ús de parcs i places* (botellón, usos impropis o apropiacions, disseny participat dels espais amb els veïns...)
 - *Prevenció del conflicte i les molèsties en l'ús dels equipaments*.

En aquest cas, indiqui si us plau:

1. El nom del programa, pla o projecte
2. El seu objectiu
3. Operadors que hi participen o hi estan implicats (polícia, tècnics serveis municipals, ciutadans, associacions,)
4. Àmbit territorial: conjunt del municipi, barri o territori concret, supramunicipal...
5. Població destinatària: població general o a algun segment específic (dones, gent gran, joves...)

BLOC II. PROGRAMES I PLANS PER A LA PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA I LA PREVENCIÓ DEL CONFLICTE

	No	sí	Nom del programa/pla/projecte	Objectiu del programa	Operadors implicats, qui hi participa	Àmbit territorial	Població destinatària
RELACIONS DE VEÏNATGE							
RELACIONS COMUNITÀRIES							
QUALITAT DE L'ENTORN FÍSIC							

QUALITAT DELS ESPAIS DE RELACIÓ							

Quina és la seva valoració general sobre aquests plans i programes?

BLOC III. ORDENANCES I NORMATIVES PER REGULAR LA CONVIVÈNCIA

Per acabar voldríem saber amb quines ordenances i normatives compta el seu municipi per a regular els trets bàsics de la convivència

	No	Sí	Nom de la normativa/ordenança
Es compta amb ordenança única de civisme/ convivència			
Es compta amb ordenances específiques que regulin trets bàsics de la convivència i els usos dels espais compartits, com per exemple:			
Oci nocturn			
Sorolls			
Activitats, ús, ocupació de la via pública			
Neteja			
Terrasses i vetlladors			
Usos dels equipaments municipals			
Venda no sedentària			
Altres:			

Quina és la seva valoració general sobre aquestes normatives?

MOLTES GRÀCIES PER LA SEVA COL·LABORACIÓ